ERDÉSZNAGYJAINK ARCKÉPCSARNOKA

29

KOSZTKA MIKLÓS

PANKOTAI GÁBOR

(1914-1997)

ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM KIADÓ

SOPRON
2014

ERDÉSZNAGYJAINK ARCKÉPCSARNOKA

29.

Dr. Kosztka Miklós

Pankotai Gábor

(1914-1997)

ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM kiadó

SOPRON

2014

A sorozat szerkesztéséért felelős:

Prof. dr. Lakatos Ferenc

az Erdőmérnöki Kar dékánja

ISSN 1417-8885

ISBN 978-963-334-220-6

Felelős kiadó:

Prof. dr. Varga László

a Nyugat-magyarországi Egyetem

külügyi és tudományos rektorhelyettese

A kiadványt szerkesztette:

Kosztka Miklós

Olvasószerkesztő:

Románné Roxer Valéria

Készült a Lővér Print Nyomdában (9400 Sopron, Ady E. u. 5.)

Dr. h. c. dr. Pankotai Gábor

Előszó

Az 1957 és 1976 között végzett erdőmérnökök találkozóin, illetve az erdőfeltárással és erdészeti útépítéssel foglalkozó erdőmérnökök összejövetelein gyakran hangzanak el megemlékezések, történetek, amelyek főszereplője Pankotai Gábor professzor. Ezekben az adomákban hol félelmetes oktató, hol segítőkész jó barát, akinek van egy sajátos, gyakran nyers modora. Egyéniségére jellemző, hogy ajtaját csak egy rövid PANKOTAI felirat jelezte beosztás feltüntetése nélkül, mert feltételezte, hogy a doktor fokozat és az egyetemi tanári cím ehhez már elválaszthatatlanul kötődik.

Dr. hc. dr. Pankotai Gábor születése 100. évfordulójának alkalmából 2014. szeptember 9-én felavatták szobrát, a Nyugat-magyarországi Egyetem botanikus kertjében, az Erdőmérnöki Kar tanévnyitójának napján, egy rövid megemlékezéssel egybekötve.

„De ki is volt tulajdonképpen Pankotai Gábor, aki harcétaként a Felvidék visszacsatolásáért harcolt; a 2. világháború alatt példamutatóan üzemeltette a Taracközi Erdei Vasutat; aki az utolsó szerelvényekkel a Kárpátalján szolgáló családokat elmenekítette a front elől; aki 1945-ben a Gerecsében átállt a néphadsereg oldalára; akit az új rendszer szaktudása miatt azonnal átvett; aki több magas, felelős beosztást kap; aki elkészíti Albánia egy jelentős erdőterületének feltárási alaptérképét, majd 1956 után az újra induló Erdőmérnöki Karon folytatja munkáját, különféle felelős beosztásban párttitkárként, dékánként, rektorként?” tette fel a kérdést Dr. Lakatos Ferenc az Erdőmérnöki Kar dékánja a szobor avatásakor elhangzott avató beszédében.

Ki volt Ő, aki 1956 után az erdőmérnöki oktatás megreformálásában központi szerepet játszott és kortársaival együtt (Bezzegh Lászlóval, Káldy Józseffel és társaikkal) olyan reformokat vezettek be, amelyek az erdőmérnöki diploma elismertségét jelentősen kibővítette és azt sok más szakterületen is elfogadottá tette?

A sors kivételes kegyeltje volt, avagy egyénisége eredményezte azt, hogy a történelmi sorsfordulókon mindig szerencsésen túl tudott lépni? Nagyon erős, meghatározó egyéniség volt. Ez kiváló megfigyelő- és elemzőképességgel párosult, döntéseit ezért megalapozottan, érzelemmentesen tudta meghozni. Helyzetfelismerésének köszönhetően, ezek a döntések összhangban voltak a történelmi változások által adott korlátokkal és lehetőségekkel. Ez segítette hozzá, hogy a nagy történelmi sorsfordulók idején életét átértékelje, majd a változások élére állva, szilárd alapelveit azonban a körülmények adta lehetőségek között megtartva, mégis messzemenően igazodva, elképzeléseit megfelelő eréllyel megvalósítsa.

Miközben céljai elérésére törekedett sokak érdekeit megsértette. Különösen sok érdeket keresztezett 1956 után, amikor a Főiskolán megcsappant oktatói létszámot a gyakorlatban jó eredményeket elért szakemberekkel pótolták, akik azonnal vezető oktatók, sőt tanszékvezetők lehettek. Ezt sok itthon maradott vélt vagy valós sérelmeként

élte meg. Ez indíthatott el számos rosszindulatú megjegyzést, valótlan híresztelést életének kiragadott epizódjainak hangoztatásával.

Az Erdőmérnöki Kar oktatási struktúrájáról határozott elképzelése volt. Az 1950-es évek vége és az 1960-as évek eleje között folyó tanügyi reform élére állt. Meghatározta, hogy az erdőmérnöki oktatásban a biológiai, műszaki és közgazdasági témakörök egyforma súllyal 1/3-1/3-1/3 részarányban szerepeljenek. A műszaki tantárgycsoport vezetőjeként (Rónai Ferenccel és Winkler Oszkárral közösen) egyértelműen kialakították az új tanszékeket, azok oktatási tananyagát, majd a tantárgyi programokat, ami szintén jelentős változásokat hozott és feszültségeket keltett. A tantárgyi viták jegyzőkönyveiből a hatékonyan vezetett programviták és azok lezárása olvasható ki, a tanügyi reform előrehaladásáról szóló jelentésekben pedig elismerően szólnak annak levezényléséről és előrehaladásáról.

Mindezek tudatában az Egyetem, az Erdőmérnöki Kar és a jogutód Tanszék vezetése támogatta az 1968-ban végzett erdőmérnökök kezdeményezését, hogy az erdőmérnöki műszaki oktatás két meghatározó kortársa Dr. Bezzegh László és Dr. Káldy József után harmadikként Dr. Pankotai Gábor professzor is méltó emléket kapjon.

Köszönetet mondunk minden támogatónak, akik hozzájárultak a szobor megvalósításához. Mély hálánkat fejezzük ki Bánó László erdőmérnöknek és családjának, akik biztosították azt a jelentős összeget, amiből a szobor elkészülhetett.

Köszönjük az Egyetem Központi Könyvtárának, valamint az Erdészeti-, Faipari- és Földméréstörténeti Gyűjteménynek, hogy értékes anyagaik átadásával segítették Pankotai Gábor munkásságának teljesebb bemutatását, valamint Sági Éva levéltárosnak a levéltári anyagok felkutatásában végzett munkáját.

Megköszönöm Pápai Gábor úrnak azt, hogy önzetlenül engedélyezte a „Gyökerek és lombok” című kiadványsorozat 3. kötetében Pankotai Gáborról írt élettörténetének felhasználását az életrajz elkészítéséhez.

Az életrajz első, alapos átolvasását és kritikai elemzését Sándor Erzsébet a Szállítástani Tanszék egykori tanársegéde volt szíves vállalni. Értékes javaslataival nagyban hozzájárult egyes részletek pontosításához.

Köszönjük Kutas László művész úrnak, hogy megkeresésünkre vállalta a szobor elkészítését, és magas színvonalú művészi munkája eredményeként méltó emléket állíthattunk neves professzorunknak.

Bízunk abban, hogy a szobor és jelen kiadványunk megőrzi és erősíti azt a szellemiséget, amit Pankotai professzor az erdőmérnöki oktatás színvonalának és elismertségének emelése érdekében képviselt a történelmileg nehéz időkben.

Sopron, 2014. szeptember 9.

Dr. Kosztka Miklós

PANKOTAI GÁBOR (1914-1997)

Élete és munkássága

Pankotai (Iby Gábor) 1914. augusztus 11-én született az Arad megyei Szöllős községben, amelyet a trianoni békeszerződés Romániához csatolt. Édesapja Iby Ferenc uradalmi intéző volt. Hat testvérével együtt azonnal megérezhették a hontalanságot, a menekült állapotot és a szegénységet.

Középiskolai tanulmányait a Ciszterci Rend budapesti gimnáziumában kezdte meg, de a Ciszterci Rend székesfehérvári Szent István Gimnáziumában érettségizett.

Az 1930-as évek gazdasági válsága a kisfizetésű, sokgyermekes családokat nehéz anyagi helyzetbe sodorta. További tanulmányi költségeinek fedezésére középiskolai tanulmányainak befejezése után két évig különféle alkalmi munkákat vállalt. Ebben az időben egy negyed évet Ausztriában is eltöltött, megalapozva ezzel német nyelvtudását és kialakítva jóval később kamatoztatható külföldi kapcsolatait.

A munkával töltött két év után 1934-ben beiratkozott a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Erdőmérnöki Karára, elterjedt nevén a Főiskolára. A ciszterci gimnáziumok magas szintű oktatása és nevelése jó alapot jelentett a főiskolai tanulmányok folytatásához. Tanulmányait a szülők anyagi támogatása nélkül, mindvégig saját maga finanszírozta.

A főiskolán bekerült a bánya-, kohó- és erdőmérnököket képző főiskola sajátos társadalmába, amelynek erkölcsi alapja a selmeci diákhagyományok szelleme. Ezt a Selmecbányáról Sopronba átköltöztetett főiskola tanári kara és hallgatói átmentették és továbbra is eszerint éltek az új helyszínen és a megváltozott körülmények között. Ez a szellem azonban kiegészült azzal, hogy mélységesen elítélte a trianoni nemzetvesztés tényét. A professzorok legtöbbje „európai tekintélyű, sokan közülük világháborút járt tisztek, az államerdészetnél hosszabb szolgálatot eltöltött szakemberek voltak, akik mélyen együtt éreztek az ifjúsággal, az ifjúság életével. Az ifjúság életét az Ifjúsági Kör vezette, szervezte teljesen önállóan. Eljártak a segélyek és támogatások szétosztásában, a fegyelmi ügyekben. Az Ifjúsági Kör működése a teljes demokrácián alapult, a nemzeti érzés és a bajtársiasság alapkövetelmény volt. A társadalmi kapcsolatokban és érintkezésben a rangbeli különbségeknek nem volt helye.” Az ilyen szellemben nevelkedett bányamérnökök, kohómérnökök és erdőmérnökök a selmeci szellemet a történelem viharos korszakaiban is megőrizték és igyekeztek a pártállami diktatúrában az ifjúságnak átörökíteni.

1938-ban megházasodott, felesége Gottschling Anna. Fiának korai tragikus halála után, a háborúban elhunyt bátyjának Eszter nevű leányát fogadták örökbe és nevelték fel.

Egyetemi tanulmányi alatt, 1938. október 1. - november 8. között Mosonmagyaróváron katonai szolgálatot teljesített az u. n. harcéták között. 1938 őszén ugyanis felforrósodott hangulatban kezdődött el a beiratkozás. Ekkor vált ismertté a németek Szudétaföldre

vonatkozó követelése. A Felvidék visszacsatolásával összefüggő huzavona és a csehek elutasító magatartása miatt a hallgatóság előtt nyilvánvalóvá vált, hogy tenni kell valamit. Ekkor alakult meg az egyetemi ifjúságból álló szabadcsapat, akiket soproni harcétáknak neveztek. Ennek a szabadcsapatnak az első állomáshelye Mosonmagyaróvár volt, majd innen Vitkán alakították ki támaszpontjukat. A csapat idősebb tagjait (Binder Béla, Rosta Ferenc, Dunkel Kornél, Apostol Tamás, Burghardt Zoltán bányamérnököket, továbbá Páris János, Iby (Pankotai) Gábor, Csutkai Jenő erdőmérnök hallgatókat) Szatmári Király Ádám erdőmérnök hallgató tartalékos hadnagy kiválasztotta, majd vezetése alatt egy éjjel elhagyták a körletet. További híreket a kiválasztottakról csak később lehetett hallani, amikor a kormány tagjai tárgyaltak a lövészzászlóaljak helyzetéről. Ekkor derült ki, hogy a zászlóalj egy részét, elsősorban az idősebbeket, így Iby (Pankotai) Gábort és Hibbey Albertet kézsérülése miatt már korábban, október végén, november elején leszerelték. (Halász Aladár: Erdészettörténet a visszacsatolt országrészekről 1938-1944. Erdészettörténeti közlemények LXXI. 2007.) A harcéták tevékenysége szigorúan titkos volt, a történetük megírására senki nem vállalkozhatott. Ez különösen érvényes volt a pártállami időkre, mert a szabadcsapatok volt tagjaira súlyos meghurcoltatás várt volna. A selmeci hagyományok szerint azonban a pártállami időkben is kapcsolatban maradtak, támogatták egymást és sokan közülük magas beosztásokat értek el.

Diplomáját 1940. június 28-án vehette át.

Szolgálatának főbb állomásai:

- 1939. szeptember 1.-1940. november 21. Erdőmérnöki Főiskola, tanársegéd.
- 1940. december 11.-1944. október 1. Bustyaháza. Erdei vasút üzemvezető.
- 1944. október 1.-1945. augusztus 20. Katonaság.

  1944. október 1.-1945. április 6. a m. kir. honvédség 24. gyalogos h. o.

  1945. április 6.-1945. június 20. alakulata átáll a Vörös Hadsereg oldalára, majd az alakuló Néphadsereg 11. h. o.-ban őrmesterként teljesít szolgálatot.
- 1945. augusztus 9.-1948. július 15. Pusztamaróti Állami Erdészet, erdészetvezető.
- 1948. július 16.-1948. szeptember 27. Budakeszi Állami Erdészet
- 1948. szeptember 28.-1949. május 16. Országos Tervhivatal, előadó.
- 1949. május 17.-1950. július 20. Erdőközpont, tervosztályvezető.
- 1950. július 21.-1953. január 1. Földművelésügyi Minisztérium Erdőrendezési Intézet, főmérnök
- 1953. január 2.-1957. február 15. EDŐTERV, tervezőmérnök.
- 1957. február 16.-1958. október 20. Országos Erdészeti Főigazgatóság, osztályvezető helyettes főmérnök.

- 1958. október 21.-1975.december 31. Erdőmérnöki Főiskola, Erdészeti és Faipari Egyetem

  egyetemi docens 1958. október 21.-1962. augusztus 11.

  egyetemi tanár 1962. augusztus 12.

  rektor 1966. augusztus 1.-1969. július 1.

  rektorhelyettes 1969. július 1. - 1972. június 30.

  dékán 1972. július 1.-1975. június 30.

  tanszékvezető 1958. október 21.-1975. június 30.

Nevét 1951-ben Iby Gáborról Pankotai Gáborra változtatja. A névváltoztatásnak különös oka nem volt, de mint felelős beosztásban lévő szakembernek ezt abban az időben javasolták. Névválasztásában szerepe volt annak, hogy édesapja Pankotán, maga pedig Pankota mellett született. (Pápai Gábor: Gyökerek és lombok 3.kötet 343. oldal).

Kandidátusi fokozatot szerez 1962-ben (a mezőgazdasági /erdészeti/ tudományok kandidátusa) „A feltáróhálózat sűrűségének egyes gépesítési vonatkozású kérdései, különös tekintettel tölgyes és bükkös erdeinkre” (1961. 201 oldal) című értekezésével.

Katonai pályafutása ideje alatt a Felvidéki Emlékéremmel (1938.) és a Tűzkereszttel (1944.) tüntették ki.

A polgári életben kiváló dolgozó elismerést három alkalommal kapott (1949; 1961; 1964.) A „Munka Érdemrend” arany fokozata kitüntetésben kétszer részesült (1969; 1974).

A Soproni Egyetem által adományozható legmagasabb tudományos elismerést, az egyetem tiszteletbeli doktora (dr. h. c.) címet 1996-ban kapta meg.

Az MKP, illetve MDP tagja 1946 és 1950 között, de különféle vádak alapján ekkor kizárják. Az 1958-ban lefolytatott fegyelmi vizsgálat a vádak alól felmenti és felvételt nyert az MSZMP–be.

1957-ben a Csehszlovák NK-ban, 1958-ban a Német Demokratikus Köztársaságban (NDK) tanulmányozta azok erdőgazdálkodását.

1975. december 31-én vonult nyugállományba. Az egyetemi élettől visszavonultan élt és emlékiratain dolgozott. Élete utolsó éveit Hegykőn töltötte.

1997. szeptember 27-én halt meg Sopronban és Hegykőn temették el.

Szakmai pályafutása

Az erdészeti szolgálatot 1939. november 1-én kezdi meg Sopronban, az Erdőmérnöki Főiskola Erdőrendezéstani Tanszékén tanársegédként. Itt kapcsolódhatott be Fekete Zoltán akadémiai levelező tag kutatásaiba. Munkája közben megismerhette és

elsajátíthatta a tudományos munka alapvető módszereit, és behatóan tanulmányozhatta az erdőgazdálkodás alapját képező erdőrendezés tudományát is.

1940. november 21-én megválik a Főiskolától és 1940. december 11-én Államerdészeti szolgálatba áll. Beosztást kapott a Bustyaházai m. kir. erdőgazdasághoz Királymezőre, a taracvölgyi erdei vasúti üzemhez.

A Taracvölgyi Erdei Vasút vezetője Gosztonyi Miklós tartalékos repülőfőhadnagy, helyettese Iby Gábor volt. Beosztottként kezdettől fogva helyettesítette az üzem katonai szolgálatot is teljesítő, kinevezett vezetőjét.

Műszaki felkészültségét az erdei vasút üzemeltetés területén akkor bizonyította, amikor egy nagy árvíz 1941. áprilisában elvitte a vasúti töltést Dombó és Terese között 800 m hosszon. Ennek helyreállítását egy bizottság első változatban 500 kubikussal egy hónap időtartamban határozta meg. Iby Gábor a leszakadt töltés megkerülését javasolta, a helyreállítás időtartamát három napban vállalta. Elképzelését azonnal elfogadták, majd a helyszínen lévő utászszázad 20 főből álló egységével 3 nap múlva megindította a forgalmat.

A háborús helyzet miatt Gosztonyi Miklóst üzemvezetői megbízása alól felmentették és helyére Iby Gábor m. kir. erdőmérnököt nevezték ki.

A Taracvölgyi Erdei Vasút az idő tájt már Európa legnagyobb teljesítményű erdei vasútja volt. Rajta naponta 8 tehervonat közlekedett. A 24 m hosszú tutajfával megrakott tehervonat teljes hossza elérte a 400 métert. Évente 205.000 m^3 fát szállított. Taracköz és Királymező között naponta 4, Királymezőtől Priszlopig napi 2, és Királymezőtől Bruszturán át Procskáig napi 2 pár személyvonat közlekedett. A személyvonatok menetrendje a MÁV hivatalos menetrendjében is szerepelt.

A forgalmat egy üzemi tiszt által kidolgozott, a MÁV-val összehangolt, grafikus menetrend alapján, királymezői központban lévő diszpécser irányította telefonon. A távbeszélő hálózatba nemcsak a vasúti létesítmények, hanem az erdőhivatalok és fontosabb erdőőri lakok is be voltak kapcsolva. A teherforgalom hajnali 2 órakor indult, és az utolsó vonat éjfélkor állt le. Ekkor cserélték a személyzetet. A fűtőházak a gépeket átvették, a kisebb hibákat kijavították, műhelyi munka szükségessége esetén a tartalék mozdonyt állították üzembe. A 8 pár tehervonat forgalmát a folyamatos üzem és a vonóerő kihasználása érdekében úgy szervezték, hogy a mozdony mindig teljes szerelvényt vitt le a rakodóra, az ott várakozó szerelvénnyel lecserélték, és a vonat indult vissza.

Az erdőgazdaság faanyagszállításának kiszolgálása mellett, a vasút a honvédség számára is jelentős szállításokat végzett. Az Árpád-vonal erődítésének építéseihez szükséges anyagszállításon kívül – esetenként – honvédségi alakulatok, nehéz katonai járművek, ütegek, szállítására is igénybe vették a vasutat. Hozzáértéssel és jó szervezéssel minden igényt kielégítettek. Segítőkészségüket az állomásozó hadosztályparancsnok az alábbi elismeréssel tüntette ki:

„Iby Gábor T.E.V: üzemvezető főmérnök a 201.k. ho. Taracköz völgyében történt alkalmazása során a vezetése alatt álló vasutat, annak teljesítőképessége határáig, a hadműveletek szolgálatába állította. Kezdeményező és mindenképpen a Honvédség érdekeit szem előtt tartó munkájával a hadosztály hadműveleteit nagymértékben segítette. Ezen önzetlen és hazafias munkájáért Iby Gábor főmérnök úrnak a Legfelsőbb Szolgálat nevében köszönetünket és elismerésünket fejezem ki.

Felkérem főmérnök urat, hogy köszönetünket a vezetése alatt lévő összes alkalmazottnak is fejezze ki, odaadó és önzetlen munkájukért.

1944. április 28

vitéz Kisfaludy József vörgy."

(Halász Aladár: Erdészettörténet a visszacsatolt országrészekről 1938-1944. Erdészettörténeti közlemények LXXI. 2007.)

A front közeledtével behívót kapott a honvédségtől és a 24. gyaloghadosztály katonája lett. Feladata továbbra is a vasútüzem működtetése volt. A hadi szállítások fenntartását az utolsó időkig biztosította, de elérkezett az az időpont, amikor gondoskodni kellett az ott dolgozók kimenekítéséről a front elöl. Ebben a lehető legnagyobb támogatást azzal adta, hogy biztosította a vasúti kocsikat a költözéshez. Saját családját az utolsó szerelvénnyel menekítette ki.

A mozdonyok felrobbantására kiadott parancsot megtagadta, „nem volt szívem a mozdonyokat, amiket úgy szerettem felrobbantani." De nem robbantotta fel a vasút műtárgyait sem, mert meggyőződése volt, hogy „a konstruktív mérnöki gondolkodásnak ez kell, hogy az alapja legyen, hogy amit elhagyok, azt jobb állapotban hagyjam el, mint ahogy átvettem. Itt nem csak a mennyiségen, állítom a minőségen is hangsúly van. Az emberek lelkébe beoltsam a jövő építésének, konstruktív gondolkodásnak a szeretetét, a magját, és az erre való törekvést. Egy mérnöknek kell, hogy vallása legyen, és ez álljon az erkölcsi erő mögött, amit egy mérnöknek képviselni kell." (Pápai Gábor: Gyökerek és lombok 3.kötet 329. oldal)

1944. október 1.-1945. április 6. között a m. kir. honvédség 24. gyalog h. o.–val vonult vissza. Elérve a Gerecse hegységet, felmérve a realitásokat 1945. április 6.-án alakulata átállt a Vörös Hadsereg oldalára, majd az alakuló Magyar Néphadsereg 11. h. o.-ban őrmesterként teljesített szolgálatot 1945. június 20.-ig. Itt azonnal igazolták, ami azt jelentette, hogy a háborúban törvénytelenségeket nem követett el.

Az átmenetet az új rendszerbe a következőképpen elemezte. „Először talán arról emlékezem meg, hogy az új levegő nem ért teljesen felkészületlenül minket. Lessenyi Ferenc professzor a Nemzetgazdaság c. tárgy előadásain beszélt nekünk Marxról és a Szovjetunióról, és a nagy kísérletről, ami a szocializmus irányában a világon történik. Ezek az ismeretek legalább annyit értek, mint egy akkori friss szeminárium." (Pápai Gábor: Gyökerek és lombok 3. kötet 330. oldal)

Partos Gyula egykori erdőigazgatója beosztást ajánlott neki a győri erdőigazgatóságnál azzal a megbízással, hogy alakítsa meg a pusztamaróti erdészetet. 1945. augusztus 9.-1948. július 15. között a Pusztamaróti Állami Erdészet, erdészetvezetője, ahol megszervezte az új szemléletű gazdálkodásnak megfelelő erdőgazdálkodást.

1948. július 16.-1948. szeptember 27. között áthelyezték a Budakeszi Állami Erdészethez, ahonnan rövid időn belül meghívást kap az Országos Tervhivatalhoz erdészeti előadó beosztásba. Itt dolgozott 1948. szeptember 28.-1949. május 16. között. A Tervhivatalban az első 5 éves tervet kellett megindítani és meg kellett határozni az éves fakitermelés nagyságát. Egyéb támpontok hiányában szakmai tapasztalatai alapján döntött, amelyet azonban a politika gyakran megváltoztatott. Az éves fakitermelési lehetőség meghatározásakor figyelembe kellett venni azt is, hogy abban az időben tértek át az erdőgazdaságok a saját, állami fakitermelésekre, amelynek felfejlődéséhez idő kellett. A tervtől csak felfelé lehetett eltérni, mert a terv mennyiségi mutatóinak nem teljesítése szabotázsnak számított.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1948-tól volt tagja. Mint sajtófelelős Mihályi Zoltánnal, később Páris Jánossal és Madas Andrással elkezdték az Erdészeti Lapok újraindítását. Farkas Vilmos cikke miatt a lapot betiltják, de törekvéseik eredményeként Tömpe István támogatásával egy év szünet után megindítják Az Erdő című szaklapot.

Az OEE 1955-ben létrehozza az erdőgazdálkodás feladatainak előbbre vitele érdekében az Erdőfeltárási Szakosztály jogelődjét, az Erdőfeltárási Szakcsoportot, amelynek alapító tagja, majd egy ideig vezetője

1949. május 17.-től 1950. július 20.-ig az Erdőközpontban tervosztályvezető. Ekkor kellett az 1. ötéves tervet bevezetni, illetve a tervgazdálkodást megvalósítani. A gazdálkodóknak kellett készíteni egy üzemi részlettervet, amely tartalmazta a munkások létszámát, a munkaórákat, a kitermeléseket, a termelési értéket stb. A fegyelmezett erdészeti szakma ezeket rövid időn belül elsajátította.

1950. július 21.-1953. január 1. között a Földművelésügyi Minisztérium Erdőrendezési Intézetében az úttervező csoportot vezette, főmérnökként. Ez a csoport modernizálta az úttervezés módszereit, maga jelentős hosszúságú erdészeti feltáróutat tervezett.

1952-ben Káldy József – aki első mérnöki tapasztalatait szintén az erdélyi havasokban szerezte meg - megszervezte az Erdőgazdálkodási Tervező Irodát (ERDŐTERV), amelynek magját az úttervező csoport alkotta. Az ERDŐTERV feladata volt az erdészeti magas- és mélyépítmények (erdészházak, vadászházak, fűrésztelepek, utak és műtárgyaik) tervezése.

1953. január 2.-1957. február 15. között tervezőmérnökként itt tevékenykedett. Az úttervezői tapasztalataira támaszkodva elkészítette az első úttervezési utasítást. Ezt az utasítást senki sem hagyta jóvá, de alapja lett a későbbi tervezési utasításoknak, illetve tervezési irányelveknek.

1956-ban szakértői csoporttal az Albán NK-ban tartózkodott. Megvizsgálták a Fani Vogel folyó vízgyűjtőjének erdőterületét, amelyen állományfelvételt és erdőfeltárási alaptervet kellett készíteni. Az expedíció 1956. július 24 – október 9 között az utazásokkal együtt eltöltött 70 nap alatt javaslatot tett 52 km kövezett út, 35 km normál nyomtávú vasút, fűrészüzem és gyantafinomító létesítésére. Elkészítették javaslatuk költségelemzését is és kimutatták, hogy a teljes beruházás 5,9 év alatt megtérül. Hazaérkezésük után kitört a forradalom, a kapcsolatok Albániával megszakadtak. (Halász Aladár: Albániai expedíciónk története, 1956.) (Meg nem erősített hírforrások szerint az út, a vasút és a fűrészüzem megépült.)

Munkássága az egyetemen

Az Erdőfeltárási és Erdészeti Szállítástani Tanszék az 1956-os forradalom előtt egy kerettanszék volt, amely oktatta a mechanikát, a gépészeti tárgyakat, az erdészeti szállítóberendezéseket, út-, vasút-, hídépítéstant és az acélköteles berendezéseket.

A forradalom eltiprása miatt a kar oktatóinak többsége és a hallgatóság zöme nyugatra távozott. A kivándorlás érintette a tanszéket is, mert munkatársai szintén külföldre távoztak. Az oktatást azonban folytatni kellett. Az itthon maradottak felosztották maguk között a tantárgyakat és igyekeztek a félévet, illetve a tanévet befejezni. A tanszéken egy átmeneti időszakban Herpay Imre és Rónai Ferenc oktatta nagy óraszámban a gazdátlanná vált tantárgyakat.

A tarthatatlanná vált állapot miatt megoldását kellett keresni és ezért az Erdőmérnöki Kar oktatói gárdáját a gyakorlatban kimagasló eredményeket elért, arra alkalmas szakemberekkel pótolták. Erre azok a fiatal, de érett szakemberek voltak a legalkalmasabbak, akik a megfelelő erdészeti gyakorlattal rendelkezetek és bizonyították magas színvonalú elméleti tudásukat is.

Az adott időpontban a választható, megfelelő szakemberek legtöbbje azok közül került ki, akik pályájukat a bécsi döntésekkor visszacsatolt területeken, a Kárpátokban kezdték. Ezek a szakemberek ugyanabban a szellemi közegben folytatták tanulmányaikat, szakmai életüket ugyanazon körülmények között alapozták meg, ezért közel azonos szemlélettel végezték munkájukat. Ennek köszönhetően egy megújulásra képes oktatói kar alakulhatott ki, amelyik az erdőmérnök oktatást magas színvonalra tudta emelni.

Ezt a kedvező pillanatot tudta megragadni Pankotai Gábor, aki korábban egyszer már - 1952-ben - benyújtotta pályázatát egyetemi oktatói álláshelyre. A tanszék vezetője ezzel Pankotai Gábor, a tanszék neve Erdészeti Szállítástani Tanszék lett.

Az 1957-1962 közötti időszak a főiskolán az átalakulás forrongó időszaka is volt. Ebben az időszakban alakították meg a Faipari Mérnöki Kart, és vált az intézmény önálló, kétkarú egyetemmé. Ez azzal járt együtt, hogy meg kellett alakulni az új tanszékeknek, a karok között azokat szét kellett osztani. Mivel az oktatás területén sem volt meg az egyetemi és

kari autonómia, ezért az általános politikai változásoknak megfelelően kellett a tanterveket és a tantárgyi programokat rendszeresen változtatni.

Az erdészeti műszaki tudományterületen a programbizottság Pankotai Gábor vezetésével rövid időn belül kialakította az új oktatási struktúrát. A Winkler Oszkár vezette, akkor már működő Építéstani Tanszék mellé megalakult Rónai Ferenc vezetésével a Mechanika Tanszék, Káldy József vezetésével az Erdészeti Géptani Tanszék, valamint Pankotai Gábor vezetésével az Erdészeti Szállítástani Tanszék.

Az Erdészeti Szállítástani Tanszék oktatta az erdészeti utak tervezése, erdészeti útépítés és az erdészeti szállítástan témaköröket.

A tantárgyi programok részletes átdolgozásakor a korábbi keret tanszék tantárgyi programokban szereplő témaköröket is felosztották.

Megállapodtak abban, hogy

- a mechanika tantárgycsoportban (statika, szilárdságtan) oktatják az alapozó ismereteket, a merev testek statikáját, a szilárdságtant olyan mélységig, hogy arra a többi műszaki témakör alapozni tudjon.

- az Építéstani Tanszék foglalkozik az építőanyagokkal általában, beleértve a betont és vasbetont, valamint ismerteti ezek méretezésének alapjait, de nem ismerteti az útépítési anyagokat. Az útépítési anyagok ismertetése az Erdészeti útépítés tantárgyban kap helyet, a talajmechanikával és az alapozások tervezésével együtt. Az Építés Tanszék foglalkozik a fahidakkal, az Erdészeti Szállítástani Tanszék a vasbeton lemezhidak, boltozott hidak tervezésével az erdészeti útépítés témakörön belül.

- az Erdészeti Géptani Tanszéken a kötélpályák és köteles berendezések gépészeti elemeit fogja oktatni, de a kötélpálya és kötéldaru tervezése az Erdészeti Szállítástan tantárgyba kerül.

Pankotai Gábor radikálisan átalakította az Erdészeti Szállítástani Tanszék tananyagát. A műszaki fejlődésnek megfelelően megerősítette az erdészeti útépítés súlyát, jól felmérve a tehergépkocsis szállítás előnyeit és rohamos térnyerését. Megszüntette az akkor már stagnáló erdészeti vasútépítés oktatását, korszerűsítette az erdőgazdasági sodronykötélpályák anyagrészt. Gyakorlati tervezői tapasztalatai alapján korszerűsítette az erdészeti utak tervezését.

Ezzel kialakult az Erdészeti Szállítástani Tanszék oktatási palettája:

- Erdészeti utak tervezése, amelyben a járműdinamika, a mozgásgeometria alapjaira helyezve ismertették az úttervezés módszereit, a gyakorlati foglalkozáson pedig a hallgató feladata volt egy közelítően 1.500 m hosszú erdészeti út építési tervének elkészítése, kiviteli terv részletességgel. Ehhez

kapcsolódott egy egyhetes terepi nagygyakorlat. Ezen el kellett végezni a terepi geodéziai felméréseket, ki kellett tűzni a semleges (null) vonalat majd a tengelyvonalat, végül össze kellett állítani egy fénymásolásra előkészített építési tervdokumentációt műszaki leírással és költségvetési kiírással együtt.

(Nem egyszer fordult elő, hogy az egyik évfolyam által tervezett út földművét a következő évfolyam tanulmányútján mutatták be az erdőgazdaságok.)

- Az Erdészeti útépítés tantárgy foglalta össze a talajmechanika, az alapozás, az útépítési anyagok, a műtárgyak, a pályaszerkezetek építését és tervezését. Gyakorlati feladatként egy vasbeton lemezhidat kellett megtervezni, megszerkeszteni a szerkezetet és elkészíteni a statikai számítást, a lemezméretezést és a vaskiosztást.

- Az erdészeti szállítástan tantárgy foglalta össze az erdőgazdasági anyagmozgatás tervezését és költségszámítását, az erdőgazdasági sodronykötélpályák létesítését, az erdészeti szállítás munkafolyamatát, az erdei feltáróhálózat kialakítását, a közgazdaságilag optimális nagyságú hálózat tervezését. Ez a tananyagrész úttörő jellegű ismereteket tartalmazott abból a szempontból, hogy végigelemezte a faanyag útját a tőtől való elválasztástól a felhasználóig, figyelembe véve a pálya jármű kapcsolatát, elemezve ezek kölcsönhatását és költségeit. A tantárgy gyakorlati részében egy kötélpálya tervezési feladatot kellett elkészíteni.

- Az ezerkilencszázhatvanas évek közepén átvette az erdészeti vízgazdálkodás témájának oktatását, ezzel teljessé téve a tanszék kultúrmérnöki jellegét. A tantárgy magába foglalta a hidraulika, hidrológia, hidrometria alapjait, majd erre alapozva a hegy- és dombvidéki vízgyűjtők, vízfolyások rendezését a vízrendezési munkálatokat, az öntözést és a vízgazdálkodás elveit. A tantárgyat később Rácz Józseffel közösen kiegészítették a víztározók tervezése és építése, valamint a vízépítési biotechnika fejezeteivel. A tananyagot Pankotai Gábor állította össze, majd nyugdíjba vonulása után Rácz József oktatta tovább. A gyakorlatokhoz tartozó tervezési feladat egy víztározó megtervezése volt.

A tantárgyi programok kialakításánál mindig egyeztetett azokkal a más egyetemeken működő társ szaktanszékekkel, amelyek hasonló témájú oktatást folytattak. Ennek eredményeként ezek az intézmények ismerték és ezért elismerték azt a tudásanyagot, amit az erdőmérnöknek el kellett sajátítani. Ez abban az időben azt jelentette, hogy az erdőmérnöki diplomával el lehetett helyezkedni különféle más mérnöki szakterületeken is.

A tantárgyak oktatásához megfelelő munkatársakat keresett:

- az Erdészeti utak tervezése tantárgy elméletét és gyakorlatát Rácz József oktatta,
- az Erdészeti útépítés elméletét Herpay Imrére bízta,
- az Erdészeti Szállítástan oktatását magának tartotta fenn,

- az Erdészeti vízgazdálkodást kezdetben maga vezette, később a tárgy oktatásával Rácz Józsefet bízta meg,
- a híd- és a kötélpálya tervezési gyakorlatokat, az úttervezési gyakorlatokat kezdetben Jánó András, majd Sándor Erzsébet, később Kosztka Miklós gondjaira bízta.

Tankönyvek, jegyzetek

Véleménye szerint egy értelmiségi szakember későbbi szakkönyvtárának alapját az egyetemi jegyzetek alapozzák meg. Ezért korszerűsítette a Jegyzetsokszorosító részleget és erre támaszkodva létrehozta az egyetemi Jegyzetkiadót.

Meggyőződése volt, hogy az erdészeti szállítás folyamatában a közelítés és a kiszállítás szakaszában bizonyos hazai domborzati körülmények és fatérfogat megléte esetén a faanyagot kötélpályával, illetve áthelyezhető kötéldaruval célszerű mozgatni. A hiányzó szakirodalom pótlására lefordította Ernst Pestal: Seilbahnen und Seilkrane für-Holz- und Materialtransport (Bécs, München 1961) című könyvét és azt 1963-ban magyarul is kiadták. (E. Pestal: Áthelyezhető kötélpályák és kötéldaruk. Mezőgazdasági kiadó Bp. 1963.)

1963-ban Herpay Imrével közösen megjelentették a Mezőgazdasági útépítés című szakkönyvet, amelyben összefoglalták az erdészeti útépítés tapasztalatira alapozva az egyszerű műszaki tartalommal, egyszerű technológiával és műszaki berendezésekkel elkészíthető mezőgazdasági utak és úthálózatok megvalósításának alapelveit és módszereit. (1963. Budapest : Mezőgazdasági K., 1963. p.180.) A szakkönyv első fejezetében foglalkozik a mezőgazdasági termelés, szállítás, szállítópálya összefüggő rendszerével, ami ebben a témában megalapozó megállapításokat foglal össze. Itt fogalmazzák meg elsőként a technikai minimum elvét, amely máig meghatározza az erdészeti útépítés filozófiáját.

1965-ben megjelent az Erdészeti szállítástan című kézikönyv, amelyet „A Földművelésügyi Miniszter az Erdészeti és Faipari Egyetem hallgatói részére tankönyvként engedélyez”. A könyv fő fejezetei az erdőgazdasági utak tervezése, építése és üzemben tartása, az erdőgazdasági anyagmozgatás tervezése és költségszámítása, az erdőgazdasági sodronykötélpályák, az erdészeti szállítás munkafolyamata, az erdei feltáróhálózat kialakítása. A feltáróhálózatok kialakításának problémájával csak röviden foglalkozik a tankönyv. Abban az időben az erdőfeltárási alapterveket az ERDŐTERV-ben egy önálló tervező csoport készítette, a tervezés részletes ismertetése nem épült be a tananyagba. A tankönyv az erdészeti műszaki területen dolgozó erdőmérnökök számára évtizedekig alapvető forrásmunka lett.

A vízgazdálkodás témakörét feldolgozó jegyzetét röviddel a tantárgy átvétele után már megjelentette. (Pankotai Gábor: Vízgazdálkodás. 1968. Sopron: Erdészeti és Faipari Egyetem, 1968. 201 p. Egyetemi jegyzet. Erdészeti és Faipari Egyetem)

Nyugdíjba vonulása előtt gondot fordított arra, hogy oktatási tapasztalati alapján egy jegyzetsorozatban foglalja össze utolsó előadásainak anyagát. Ekkor jelentek meg a következő jegyzetek:

- Pankotai Gábor: Erdészeti útépítéstan. 1974. Sopron : EFE , 1974. 196.p. Egyetemi jegyzet 1. Erdei utak tervezése. Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron)
- Pankotai Gábor: Erdészeti szállítástan. 1974. Sopron, EFE. Egyetemi jegyzet

Ugyancsak ebben az időben, Rácz Józseffel közösen átdolgozták a vízgazdálkodás jegyzetet:

- Pankotai Gábor- Rácz József: Erdészeti vízgazdálkodástan. 1975. Sopron: EFE, 1975. 165. p. Egyetemi jegyzet. Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron)

Munkatársaitól is elvárta, hogy az elméleti tananyagról jegyzet, vagy a gyakorlatokat segítő tervezési útmutató készüljön. Ennek szellemében készült el Rácz József Úttervezési útmutatója, amely folyamatos átdolgozásával és korszerűsítésével az informatikai robbanásig az úttervezésekkel foglakozó erdőmérnökök mindennapi segédkönyvévé vált. Az informatika térhódítása a geodéziában és a tervezést segítő úttervező programok megjelenése alapvetően megváltoztatta a tervezés folyamatát, azonban az alapelveken az nem változtatott.

Az erdészeti vasbeton lemezhidak tervezési útmutatóját Kosztka Miklós készítette el.

A tanszéken az elméleti és a gyakorlati oktatás egységének és összhangjának megteremtésével, a nevelési elvek következetes megvalósításával egy olyan iskolát és szellemet teremtett meg, amelyik az erdőmérnökképzésben a mérnöki szemléletet erősítette meg, és az évtizedekig meghatározta a jogutód tanszék karakterét.

Kutatások

Az 1960-as évek végén a tanszéket megbízták „A mezőgazdasági és erdészeti utak és úthálózatok fejlesztése” című kutatás-fejlesztési célprogram vezetésével. A program két részből állt: dolgozzon ki egy módszert az optimális mezőgazdasági úthálózatok kialakítására, tegyen javaslatot a különböző mezőgazdasági termelési ágazatokban a kedvező útsűrűségre, illetve dolgozzon ki egy tervezési, méretezési segédletet a mezőgazdasági útpályaszerkezetekre, ezzel együtt javasoljon új, költségtakarékos típus pályaszerkezeteket. A kutatás témavezetője Herpay Imre volt, aki súlypontosan a hálózattervezési résztémát gondozta. A kísérleti út témába a tanszék minden dolgozója részt vállalt, annak mindennapi ügyintézését Kosztka Miklós tanszéki mérnök végezte.

A kísérleti útprogram NDK kooperációban folyt. A hazai, Makk puszta közelében megépült kísérleti út mellett, az NDK-ban két kísérleti út valósult meg (Kossdorf és Bassdorf mellett). Mindegyik út más-más altalajon épült. A hazai kísérleti úton 76 féle, különböző pályaszerkezet leromlási folyamatát lehetett vizsgálni műforgalom hatására. A kísérlet sajnálatos módon, a kutatási téma pénzügyi támogatásának megvonása miatt, a pályaszerkezetek tönkremenetele előtt befejeződött. A konkrét eredmények elmaradása ellenére a kutatásnak ezen a részén dolgozók jelentős ismereteket szereztek a nagyminta kísérletek szervezésében, valamint az útállapot felmérésének és értékelésének területén.

A mező- és erdőgazdasági úthálózatok fejlesztése kutatási téma eredményei mindkét területen éreztették hatásukat. Kezdetben az erdészeti úthálózatok kialakításán szerzett tapasztalatok hatottak a mezőgazdasági szakterületre, később az itt elért eredmények visszahatottak az erdőfeltárás elméletének fejlesztésére. Mindkét területen az volt a kérdés, hogy közgazdasági értelemben mi az optimális útsűrűség, aminek kiépítésére törekedni kell. A szocialista tulajdonviszonyok között a kérdést csak közgazdasági alapon vizsgálták, ugyanis a hálózat kialakítását nem befolyásolták a tulajdonviszonyok, illetve a természet- és környezetvédő mozgalmak sem véleményezték azt.

Oktatási és nevelési elvei

Az 1960-as évek az u. n. konszolidáció időszaka volt, amikor lassacskán már lehetett olyan megállapításokat tenni, olyan gondolatokat megjeleníteni, amelyek a szigorú politikai irányvonaltól eltérőek voltak.

Az egyetem az oktatáson és kutatáson kívül a hallgatók nevelését is feladatának tekintette. A nevelés céljaként a szocialista mérnök megvalósítását jelölték meg, amely végeredményben nem különbözött a polgári értékrendnek megfelelő szakember típustól.

Ebben az időszakban már enyhültek azok a korlátozások, amelyek alapján a származás (pl.: a szülők 1945. előtti foglalkozása) alapján nehezítették a bejutást az egyetemre. Enyhült a selmeci hagyományok politikai megítélése is, lassan engedélyezték a szakestélyek tartását, elkészülhetett a walden utódjának tekinthető egyenruha és engedélyezték annak viselését is. Új hagyományként megalapították a díszkorsó adományozásának szokását. Mindezek nem valósulhattak volna meg, ha az egyetem szellemiségét nem hatja át kimondva, vagy kimondatlanul a selmeci szellem.

Az egyetem politikai és állami legfelsőbb vezetőjeként ezeket a folyamatokat kezdeményezte és hallgatólagosan támogatta.

Ilyen körülmények között azután az oktatók egyéniségüknek, neveltetésüknek megfelelő stílusban és módszerekkel próbálták a szocialista embertípust kialakítani a hallgatókból.

Pankotai Gábor eszményképei azok a nagy tudású professzorok voltak, akik őt is az erdőmérnöki pályára nevelték. Szigorú elveket vallott a pontosságról, a viselkedési kultúráról, az emberi kapcsolatokról. Mindennek érvényesítéséért gyakran nyersen

utasította rendre a követelményeket nem teljesítőket, de az ügyeket ezzel le is zárta. A követelmények betartatásában következetes volt. Mindenki biztos lehetett abban, hogy amennyiben a helytelen viselkedés kiderül, akkor annak következményeire számítani lehet. Ezt a következetességet sokan nem értették meg és nehezen elviselhetőnek tartották.

Nyers modora azonban csak látszat volt, amivel az ügyek gyors elintézését kívánta elérni. Amikor valaki saját problémájával fordult hozzá és megoldást, tanácsot kért, akkor nagyon szívesen és szívélyesen nyújtott segítő kezet.

Mindenben teljesítmény centrikus volt. Nem az elvégzett munkát, hanem az időegység alatt elvégzett munkát fogadta el és értékelte. A munkára fordítható időt az általa megszabott határidőkkel rögzítette és azok betartását következetesen mindenkitől megkövetelte.

Az erdőmérnökképzésről vallott nézete

(Pápai Gábor: Gyökerek és lombok 3. kötet 337. oldal)

„Az erdészet nem olyan nagy tudomány, hogy azt egy jobb képesítésű vagy képességű ember az egyetem elvégzése után nem tudja elsajátítani. Ez egy szakma, amit jó képességű ember el tud sajátítani. Azonban nem annyira kis tudomány, hogy ne lenne szükség speciális emberekre, akik ennek a tudományos részével foglalkoznak. Ne nagyítsuk, de ne is kicsinyítsük, tegyük a helyére. Ha már a felsőoktatásunkra kitérve, arra kell ügyelni, hogy minél konkrétabb, használhatóbb dolgokat oktasson, és adjon lehetőséget arra, hogy valaki tudományos kérdésekkel foglalkozzon. De nem tudósokat kell képezni, hanem olyanokat, akik használhatók. Ehhez kell, hogy a szaktárgyakat olyanok oktassák, akik azt valamikor csinálták. Mert az anyaggal való kontaktus – a mi anyagunk az erdő, az erdészetben dolgozó emberek – ezt a kontaktust nem lehet irodában megtanulni. Azt át kell élni, hogy ott milyen viszonyok vannak, és mit lehet ott megvalósítani. Ami jó, vagy ami ennél jobb, az nem biztos, hogy még kivitelezhető…Persze ez nem jelenti azt, hogy ne törekedjünk és ne teremtsük meg a lehetőségét egy még jobbnak, meg egy annál jobbnak a véghezviteléhez. Ez egy hosszabb út. Az egyetemen nem tudósokat képezünk ki, az egyetemen magas szintű egyetemi képzettségű szakembereket képzünk. A tudósok amúgy is születnek, azt nem lehet kiképezni. Ha valaki tudósnak születik, abból úgyis tudós lesz. Aki meg nem annak születik, azt hiába nevezik ki tudósnak. Én sohasem voltam tudós, én szakember voltam. Mindig arra törekedtem, hogy valamit megvalósítsak, nem csak arra, hogy valamit elképzeljek, hanem valamit meg is valósítsak, és olyat képzeljek el, ami megvalósítható, olyat ne, ami az adott körülmények között nem valósítható meg.”

Pankotai Gábor a professzor

Pankotai Gábor professzor egyéniségét és stílusát meghatározta a 20. század magyar történelme. Az első világháborúban született, közvetlenül átélte a trianoni katasztrófát, a kornak megfelelően hitt a nemzet feltámadásában, amiért tenni is akart, lelkesen vetette bele magát a visszacsatolt területeken folyó szakmai munkába, rész vett a második világháborúban mindkét oldalon, majd beilleszkedett az új rendszerbe és ott is vezető szerepre törekedett, legvégül megélte a rendszerváltozást, amikor nyíltan lehetett beszélni a korábban elhallgatott dolgokról is. Így lett egésszé élettörténete és ezzel vált érthetővé zárkózott, néha titokzatos élete.

Szigorú, következetes oktató volt, aki az erdőmérnök hallgatókat a mérnöki munkára nevelte. Ugyanakkor támogatta a hallgatók törekvéseit, segítette a selmeci hagyományok felélesztését. Nevéhez fűződik a díszkorsó adományozás hagyományának megteremtése. Munkájának köszönhetően erdőmérnök generációk váltak sikeressé az erdőgazdálkodás területén kívül eső műszaki szakterületen is. A hallgatói visszaemlékezésekből ezért csendül ki a tisztelet és elismerés.

Egykori tanítványok és munkatársak visszaemlékezései

(Pápai Gábor: Gyökerek és lombok 3. kötet 350-369. oldal)

Viharos Zsolt

Mivel Eszter lánya velünk járt, az előadásokat Ő tartotta, de minket nem vizsgáztatott.

Az első jelentősebb emlék balekkoromból származik, a V. évesek vidám elbúcsúzása kezdődött. A portánál kettő szamármeghajtású" kocsi álldogált söröshordóval, a rendszáma: DV 99-99.

A szamarakon atléta trikó és csíkos pizsamanadrág volt (normális, hiszen mi lehetett volna még ...). Fejes Dénesék kapacitálták Gábor Bátyánkat, hogy asszisztáljon az indulásnál. Kellő arisztokratikus ábrázattal, de hamiskás mosollyal "leereszkedett" a hallgatósághoz és felszólította Fesztóri Tamást: "kérem, vizsgálja meg a jármű porlasztóját ... "!

A szállítási feladat beadása mindig komplikált ügy volt. Megtörtént, hogy a tanszéki kiírás pl. május 12-ében állapította meg a beadási határidőt (minő slendriánság ... !). A leleményes hallgatók 12-én 23 óra 45 perc körül vitték be csoportosan a feladatot. A Tanszék teljes személyzete normálisnak tartotta a hallgatói reagálást.

Gábor Bátyánk kezdetben vala tanszékvezető, majd feltört párttitkárnak, végül Rektor lett. Talán még dékán is volt közben ... Az egyes fokozatok közti különbség nagyon is érzékelhető volt viselkedésében, de még hanglejtésében és fejtartásában is. Amikor Gábor Bátyánkat megválasztották párttitkárnak, és e változás nagyon is lerítt Róla,

Sörnyei Sándor évfolyamtársam (ma erdőfelügyelő Kaposvárott) imígyen sóhajtott fel: "fegyvert adtak az Agresszor kezébe!" Míg hallgatók voltunk, csak "Agresszor" -nak hívtuk. A hetvenes években nagy Erdőfeltárási Szakosztály-ülés volt a Pilisben. A tanszék kivonult, így Gábor Bátyó is. A kellően emelkedett hangulatú fázisban szót kértem és elmeséltem az elnevezés történetét. Akkorát kacagott rajta, hogy talán még a könnye is kicsordult.

A dörömbölés ártatlan kollégiumi megmozdulásnak indult, csak az akkori kollégium igazgató, a "Malacka" csinált belőle politikai színezetű ügyet. Másnap, vasárnap délelőtt kosármeccs volt és a mérkőzés után, az ebéd előtt a hallgatóságot összetrombitálták a földszinti nagy tanulóba. Gábor Bátyánk kellően "agresszív" igyekezett lenni és - a hallgatók számára nehezen érthetően - valami miatt statáriumot hirdetett. A végén azt mondta, hogy aki nem érti a helyzetet, vagy nem ért egyet az előadottakkal, az álljon fel. Mivel együtt ültünk, együtt álltunk fel Nyúl Bercivel és Possgay Attilával hármasban. (Elnézést, de nem emlékezem, hogy más is felállt-e.) Gábor Bátyánk elég durván leültetet bennünket. Igazából mi nem kötözködni akartunk, csak azt a számunkra ordító félreértést szerettük volna elmondani, hogy a helyzet egészen más, mint amit ő előadott, mi nem értjük az ő statáriális stílusát, az egész egy felfújt ügy. Ha jól emlékezem, senki sem szólhatott, az egész kínos és puskaporos hangulatban ért véget. Hétfőn a geodézia teremben üzemtan előadás volt, aminek a szünetében valaki durván megragadja hátulról a kezem és lökdösni kezdett. Már el akartam, küldeni valahová az erőszakoskodót, amikor Gábor Bátyánk hangja szólalt meg mögöttem: "arra mész!" és a Tanszék felé mutatott. Bekísért a szobájába, mint egy letartóztatottat szokás, és talán egy perc alatt emelt hangon elmondta: mondd meg mindenkinek, fogják be a pofájukat, meg te is, és meg se pisszenjetek, mert aki valamit talál csinálni azt felkoncoljuk. "Na lódulj"... és kilökött a szobából. Még utánam szólt: legyen eszetek! Gábor Bátyánktól előtte mindenki félt vagy tartott. Ekkor kezdtük el tisztelni!

A diplomatervünket Szegszárdy Lászlóval közösen, úttervezésből csináltuk az Uzsai Erdészet területén. Mivel társadalmi ösztöndíjasok voltunk, Gábor Bá pedig a Keszthelyi Állami Erdőgazdaságnál (is, meg még sok helyen) műszaki tanácsadó volt, ennek fejében elvállalta, hogy ő lesz a tanszéki konzulens. Az erdőgazdasági konzulens pedig (mert ez így illik) Csepregi János akkori főmérnök lett. A tisztesség óriási volt, a konzultációs lehetőség meg sehány. Egy alkalommal erőt vettünk magunkon és a hossz-szelvénnyel bementünk konzultációra. A Tanszék éppen nagy élvezettel szőlőt eszegetett. Mikor előadtuk fontos küldetésünk okát, Gábor Bá ránézett a rajzra, kiszúrt egy felírási hiányosságot és úgy elhajtott bennünket, mint azt a bizonyos macskát ... Ugyanakkor bejött a diplomatervi védésre, és aki valamit fel akart hozni hiányként, azt letorkolta. A védés így "egyhangú" volt, mert csak ő beszélhetett ...

Firmám, Fejes Dénes szerint: Pankotay Gábor állandóan álarcot hordott és több típusú álarca volt. Az volt a baj, hogy nem lehet tudni róla, mikor melyik álarca volt rajta!

Nagyon sokan voltunk a matekteremben a "Viselkedés az erdészeti szolgálatban" című előadásán. Állítólag Bánó Laci, aliász „Fatökü" szóról szóra el tudja mondani, mi hangzott ott el. Őt kell kérdezni.

1968-ban útépítési továbbképző tanfolyamot rendezett a Tanszék. Történt, hogy dr. Ecsedy Sándor és Vető Endre illusztris szakemberek - Gábor Bátyánk kebelbarátai - a könyvtár helyiségében 8 órára meghirdetett előadásra nagy pimaszul 8 óra 01 után érkeztek. Olyan patália következett, amelyet a nappali hallgatók is megirigyelhettek volna. Dr. Ecsedy Sándor megsértődött kebelbarátja ilyetén viselkedésén és hazamenetellel "fenyegetőzött". Végül valahogyan megbékéltek. Néhányan szintén elkéstünk, de már rutinosan be sem mentünk, csak az első szünetben, addig kint kuncogtunk a hallottakon, mert természetesen a vita emelt hangon zajlott.

Szomorú élmény volt részt venni temetésén. Keszthelyről korán indultunk, de ahogy lenni szokott, a nagyon ráérős ember elkésik. Mi is elkéstünk, már tartott a szertartás, amikor odaértünk. Olyan érzésem támadt, hogy bármely pillanatban felnyílhat a koporsó fedele és Gábor Bácsi hazazavar bennünket, mert a temetés délután kettőre volt meghirdetve és nem kettő óra 10 percre. Azóta is lelkiismeret-furdalásom van, szégyellem magam, de sajnos már késő! ...

Schmotzer András

1960. szeptemberében kezdtem meg tanulmányaimat a Soproni Erdészeti Főiskolán. Különös tradíciók, különleges és egyedi törvények motiválták a balek éveinket.

Ezt ki-ki különböző módon élte át. Külön dicséri az akkori Főiskola vezetését, hogy már a felvételi során mind műszaki, mind biológiai ismereteket követelményként szabta meg a leendő hallgatók számára. Nevezetesen matematikából írásbeli és szóbeli, fizikából írásbeli, biológiából szóbeli felvételi vizsga volt. A 18 éves, érettségivel rendelkező jelölt ebből felismerhette, hogy Sopronban erdőmérnök képzésre (szövetkezett) a tanári kar. Igazuk volt.

Dr. Pankotai Gábor professzorral az első élményünk az volt, hogy egy csepergő esős, ködös, borongós délutánon a Főiskola utcájában szembe találkoztunk. Egy szálfa termetű, bár kissé hajlott testtartású dús ősz hajú ember azt kérdezte tőlünk, hogy tudjuk-e "ki Ő"? Természetesen fogalmunk sem volt róla. Kínos másodpercek múlva ez az "embertársunk" kissé rekedtes hangon tudatta velünk, hogy Ő a Főiskola egy meghatározó Professzora és figyelmeztetett arra, hogy majd a negyedik évfolyamon fogunk találkozni.

Elérkezett az idő, hogy az évfolyam maradék csapata megkezdhette az erdészeti szállítás tantárgy előadásainak hallgatását, abban a reményben, hogy abszolváljuk itt is a sikeres vizsgát. Ez azonban nem tűnt ilyen egyszerű feladatnak.

A Professzor, nem tudjuk, szándékkal, kényelemből, vagy céltudatossággal szombaton "hajnali" 8 és 10 óra között tartotta meg előadásait. Az előző évfolyamok intelmei szerint

már 7.55 perckor az előadóban voltunk. A Professzor megérkezése után, felállva hallgattuk az alábbi intenciókat.

"Tudják ki vagyok én? Dr. Pankoiai Gábor tanszékvezető egyetemi tanár. Én képviselem itt a Magyar Népköztársaságot. Van egy kiváló adjunktusom, egy kiváló tanársegédem és több száz kötetes műszaki könyvtáram, ha problémáikra nem találnak megoldást, akkor ott vagyok Én."

Az ismerkedés a következőkre késztetett bennünket: a pontosság, az idővel való gazdálkodás, a mérnök ember legfőbb jellemzője kell legyen.

Nagy izgalommal vártuk az első félévi beszámoltatást. A Professzorra jellemző volt, hogy tételsort nem készített, de az alapvető matematikai ismeretek hiányát elégtelen érdemjeggyel "honorálta". Rendkívüli képessége volt arra, hogy beleérezzen a hallgató "inpasszába".

Néhány előadás eltelte után nevünkön szólított bennünket. Még azt is megjegyezte, ki hol ül az előadóban, s ha valaki a nem megszokott helyen ült azt szóvá is tette.

Ebben az időben nem lehetett szakállt növeszteni, a bajusz viselését "tűrte" a Főiskola. Nem lehetett - szombat lévén sem - az előadáson borostásan megjelenni. Ezt is szóvá tette, sőt a "kedvenceknek" Wilkinson zsilettpengét adott.

A gyakorlati feladatok kiadásánál - amely több hónappal megelőzte a beadás időpontját-, nem csak a beadás napját, de az óráját is meghatározta. Ez kőkemény szabály volt a tanszéken.

A kötélpálya tervezés feladata esetén egy ifjú kolléga került a tanszékre, aki csak a beadás napját jelöltette meg. A magunk fajta "kutyaütők" élve a tanszék "mulasztásával" éjfél előtt 5 perccel adtuk le a feladatot. Ezt a cselekedetünket Pankotai Professzor nem vette zokon.

Ahhoz a generációhoz tartozott, akik szolgálhattak Kárpátalján, átélték a második világháborút és az új oktatási rend kialakítását meghatározták. Számunkra a négy szemeszter alatt Pankotai Professzor bevehetetlen bástyának bizonyult. Személy szerint boldog lehetek, hogy felém emberileg is megnyílt. Remélem, nem kegyeletsértés, de tudtuk, hogy magánélete nem volt zökkenőmentes. Számtalan esetben volt Elnök szakestélyeinken. Jómagam a Cantus Presens tisztét töltöttem be. Egyszer előfordult, hogy az "árpalé" hatására - akaratlanul -le tanársegédeztem. Az esetnek nem lett következménye.

1962-ben a Főiskola Egyetemmé "nőtte" ki magát. Évfolyamunk volt az első államvizsgás csapat (1965). Elődeink diplomájukat védték bizottság előtt. Mi az illetékes tanszéken tettük ugyanezt majd ezt követve 4 szakmai bizottság előtt vizsgáztunk. Következetességére és szigorára jellemző volt, hogy egyik idősebb évfolyamtársunk három bizottság előtti jeles vizsga után a Pankotai-bizottság előtt elvérzett.

Évfolyamunk abban a szerencsés helyzetben volt, hogy Mi már feleleveníthettük a selmeci hagyományokat.

A valétálás során szalamanderes menettel búcsúzhattunk el Sopron városától. Ő nem biztatott minket erre, de tudta mire készülünk. Végig követte a menetet, integetett. A Városháza előtt odajött hozzánk s a következőket mondta: "Örülök, hogy méltón és szépen megcsináltátok és így kicsit visszahoztátok ifjúságomat." Hiszem, hogy diák a Professzorától ennél nagyobb elismerést nem kaphat.

Mit kaptunk Dr. Pankotai Gábor tanszékvezető egyetemi tanártól, Professzorunktól, Gábor Bátyánktól? Szakma iránti tisztességet, a mérnöki tudást, pontosságot, következetességet, emberséget.

A gyakorlati életben is sokszor találkoztunk. Rohanó világunkban is, a sok kötelezettségem közepette is mindig szakítottam időt a "hegykői remete" meglátogatására. Ő mindig szeretettel és őszinte szívvel fogadott. Minden alkalommal volt számomra "útravalója". Ember, Professzor, és jó Kolléga volt Köszönet Neki mindenért!

Kosztka Miklós

Pankotai Gábor professzort egyénisége, fellépése, szaktudása miatt mindig nagyra becsültem, mert követelményrendszere illett abba a rendszerbe, amelyben magam is nevelkedtem. Esetenként nem túl kellemes stílusa - ami másokat sértett - engem nem zavart sem hallgató, sem munkatársi viszonyunkban. Úgy éreztem, hogy a sokszor sértőnek ható megnyilvánulás csak egy célt, a rend megteremtésének célját szolgálta egy sajátosan hatékony módszerrel. Megnyilvánulásai miért súrolták a sértés határát? Mert ezzel rövidre zárhatta a dolgokat, különösebb lelkizés nélkül. ("Borotválkozzon meg és holnap reggel fél nyolckor teljes díszben jelenjen meg a rektoriban." Lehet, hogy nem volt kellemes szöveg és a másnap reggel sem, de a borotválkozás ezután rendszeressé vált.)

Amikor tanszéki mérnökből tanársegéd lettem, azt tanácsolta:

"Légy szigorú és következetes. Azonban arra mindig nagyon vigyázz, hogy a hallgatót emberi méltóságában ne sértsd meg." Megkövetelte, hogy a tanszéken a rendet és a fegyelmet betartsuk. Az ebből származó vitákban kiállt az oktatók mellett, de az ügyeket kivizsgálta és ha hibáztunk volna, mi is megkaptuk volna az elmarasztaló értékelést. Segítőkész ember volt. Az előre bejelentett problémákat segített megoldani, de nem tűrhette, ha kész tények elé állították. Úgy érzem, hogy mély kollegiális, talán baráti kapcsolat is alakulhatott ki közöttünk.

Az alábbi történeteket laza együttlétek alakalmával, esetenként nagyobb társaság előtt is elmondtam neki. Mindig nagyon élvezte ezeket.

Bemutatkozás

A IV. év őszi félévének nagy eseménye volt az erdészeti útépítési tanulmányok megkezdése és találkozás a Szállítástani Tanszékkel, különösen annak nagyhírű és félelmetes professzorával, Pankotai Gáborral.

Hírét már ismertük és élénken élt bennünk a tanévnyitón elmondott beszédének egy mondata, amelytől az elsőévesek egy része már az ünnepséget majdnem otthagyta:

"Most az elsőéves hallgatókhoz szólok. Akik azt gondolják, hogy az erdőmérnöki pálya zöld ruha, sétálgatás az erdőben puskával a vállon, azok takarodjanak. Mert jegyezzék meg az erdőmérnöki pálya izzadság és hagymaszag."

Ilyen tanévnyitói bevezetés után elérkezett az első útépítés előadás ideje. Tudtuk, hogy az előadásról késni nem lehet, amikor belép az ajtón mindenkinek feszesen kell állni, a soroknak egyenesnek kell lenni, megborotválkozva, rövid hajjal kell megjelenni. Az évfolyam ezek ismeretében fokozott érdeklődéssel várta Pankotai érkezését. Kitárult az ajtó és a Professzor Úr belépett az 5. számú tanterembe a "sleppel", vagyis a tanszék dolgozóival. Hang fennakadt, lehelet megszakadt és mindenki feszes vigyázzba vágta magát. A Professzor méltóságteljesen haladt előre. Benézett minden padsorba. A pocakosok behúzták hasukat. A Professzor felért a katedra közepére.

Meghajolt.

A hallgatóságból megkönnyebbült, halk sóhaj fakadt és elkezdtünk leülni. De csak a roggyantásig értünk, a megkezdett mozdulat megakadt, mert az égi hang megszólalt: "Ki mondta, hogy leülhetnek?" Bokák és térdek verődtek össze és az évfolyam ismét vigyázzba merevedett.

Ekkor kezdődött a hegyi beszéd, amelyben a fegyelemről, a tanszéki berendezések óvásáról és egyéb hasznos ismeretekről kaptunk tájékoztatást abból a célból, hogy a tanszékkel a konfliktusokat elkerüljük, vagy legalább minimálisra csökkentsük. Külön hangsúlyt kapott a tanteremben való viselkedés: " ha az almacsutkákkal dobálóznak és az a falon landolva bepiszkítja a falat, a költségükre kifestetem a termet. Ha unalmukban a padra firkálnak, akkor azokat rendbe rakatom és maguk kifizetik. Mert jól jegyezzék meg, ez nem istálló. Vegyék tudomásul, maguk nem disznócsorda, hanem egyetemi hallgatók, én nem kanász vagyok, hanem egyetemi tanár!" Azonnal nyilvánvalóvá vált, hogy hol a helyünk a társadalmi ranglétrán.

Csikkszedés

Múlt a félév, az óraközi szünetek unalmasan teltek, a hallgatóság ki-bejárt az 5-ös terembe, amelynek ajtaja és a Pankotai ajtaja (amelyen csak ennyi volt: PANKOTAI) egymás mellé esett. Magam is kiballagtam a folyosóra. Kovács Laci barátom a radiátoron ülve (ami főbenjáró bűn volt, mert nem „szamárhúsra méretezték a tartóját") szólt rám:

- Misa, szedd össze azt a három csikket a Pankotai ajtaja előtt, mert jön és összeszedeti veled.

- Ugyan Laci bácsi, már vissza is mentem a terembe, itt sem vagyok, külföldön vagyok eltemetve - szóltam és visszavonultam.

Telt-múlt az idő és egyre unalmasabbá vált a tanteremben tartózkodni, ezért elindultam ismét kifelé. Elöl ment Herman Éva, mögötte Herczeg Miklós (a szőke), végül takarásban én. Egyszer csak hallom:

- Szedje össze azt a csikket!

Látom, Herman Éva kezd hajolni, Herczeg, hogy ne legyen udvariatlan, igyekszik Évát megelőzni. Mire a hang:

- A hölgy is meghajthatja a derekát!

A csikkek egy részét így összekapkodták, de tudtam, hogy egy csikk még valahol a hátam mögött van. Elkezdtem hátrálni, hogy ráálljak és ezzel megússzam a csikkszedést. Pankotai felfigyel, mereven néz és jön felém. Én hátrálok. A jelenet kezd kínossá válni! Megállok. Reménykedem, hogy célt értem! De nem! A csikk a sarkamtól egy arasszal kijjebb fekszik.

- Maga meg szedje össze azt!

Lebukom, ösztönösen lecsapok a csikkre, miközben hallom:

- Hogy hívják? Hányad éves?

Tagoltan mondom, hogy a Professzor úrnak ne kelljen rákérdezni (bár tudom hogy meg fogja tenni):

- Kosztka Miklós, negyedéves erdőmérnökhallgató.

- Mondja értelmesen! - hangzik.

- Kosztka Miklós, negyedéves erdőmérnökhallgató - ismétlem meg a bemutatkozást.

Első felvonás zárul. A csikket bedobom a hamutartóba, majd eloldalgok a környékről. Kovács Laci még odaveti: "Megmondtam, hogy szedd össze a csikket!" - borzasztó okos.

Pankotai a kárörvendő hallgatóság körében a szocialista szakember erkölcseiről tart elmélkedést:

A szocialista mérnök rendezett környezetben él, örül, hogy az állam ilyen szép iskolát tart fenn, igényes magára és a környezetére, naponta borotválkozik, nem a folyosón rohanó torzonborz vadállat, mint más egyetemeken, nem szemeteli tele a környezetét stb.

A szünet múlik, lassan be kellene menni a terembe. Visszasompolygok a külső kör legkülső szélére és hallgatom az intelmeket. Pankotai észrevesz:

- Igazam van Kosztka elvtárs?

- Igen, a Professzor úrnak igaza van, de én nem cigarettázom.

- Nem maga az, aki szétszórja a tíz órais papírt a botanikus kertben!

- Professzor úr, én az egyetemen eltöltött évek alatt még nem tízóraiztam.

- Maga ne mondja nekem, hogy még nem szemetelt!

- Professzor úr kérem, ez igaz, de ezt kevesen mondhatják el önmagukról.

Pankotai sarkon fordul és bedörrenti az ajtaját.

Herczeg Imre (a fekete) megkérdezi:

- Misa, mióta vagy te ilyen jóba' a Pankotaival, hogy a nevedről ismer?

- Imrém azóta, amióta csikkszedés ürügyén bemutatkoztam neki.

Utóélet szállítástan vizsgán, ahol a táblánál kapásból írtam fel a szállítási egyenleteket és differenciáltam, valamint integráltam:

- Kosztka elvtárs! Ha így tudja a vízgazdálkodást is, úgy kirúgom, hogy a lába sem éri a földet!

Vízgazdálkodás-vizsgán:

- Látja, Kosztka elvtárs, ha így tudta volna a szállítástant is, akkor nem kettest kapott volna.

(Bár szerintem a szállítást jobban tudtam. Tanulság: nem biztos, hogy az utolsó szó azé, aki egy adott pillanatban többet beszélt.)

Munkába lépés:

Erdőmérnöki pályámat az 5. számú Kaposvári Erdőrendezőségen kezdtem. Mindig kellemesen gondolok az ott eltöltött időre, ahol megtanultam az önálló, felelősségteljes munkát. Szemoperációm miatt azonban az erdőrendezői munkát abba kellett hagynom és más állást kellett keresnem. Eszembe jutott, hogy dr. Herpay Imre docens úr korábban beajánlott egy útépítő céghez, de az állást nem tudtam elfoglalni. Hallgató korom óta érdekelt az erdészeti útépítés témája, ezért érdeklődtem, hogy nincs-e a tanszéken valamilyen lehetőség. Szerencsém volt, éppen akkor üresedett meg egy tanszéki mérnöki álláshely. A feladat is izgalmas volt, mert egy kísérleti úton folyó kutatást kellett előkészíteni, majd lebonyolítani. Megragadtam az alkalmat, a tanszék meg engem.

Az első munkanap már reggel fél nyolckor megjelentem a tanszéken a szemoperáció alatt megnövesztett szakállammal együtt. A tanszéket festették, mázolták, ezért a tanszék teljes személyzete a talajmechanikai laborban zsúfolódott össze. Sorra érkeztek a kollégák, akiknek egyenként bemutatkoztam. Fél kilenc körül megérkezett a Professzor úr is. Szalay Pálné, Kati néni adminisztrátorunk rögtön a bemutatással kezdte:

- Professzor úr, hadd mutassam be az új munkaerőnket.

A professzor úr:

- Már éppen kérdezni akartam ki ez a torzonborz, szakállas ember itt? És mi szél hozott ide? Tönkre akarod tenni a tanszéket?

Kissé hebegtem:

- Nem professzor úr, ilyen szándékaim nincsenek, de hosszú távon esetleg professzor szeretnék lenni.

- Igeeeeen? – válaszolta.

Barkastörés:

Wéber László, éppen évet halasztó egyetemi hallgatóval pápai kiküldetésből tértünk haza egy hosszú, száraz periódus utáni első esős napon a nem túl jó műszaki állapotban lévő Barkas márkájú tanszéki mikrobusszal. Az ablaktörlő nem törölt, a fékek kissé félrehúztak. Mersevát után egy kellemetlen bal kanyarból kifelé húzva éreztem, hogy a kocsi fara előzésbe kezd, majd az árokba érkezünk fejtetőn. A kocsi összetörve, mindketten élünk. Megpróbáljuk a kocsit felállítani, a segítség nem hiszi, hogy halottak nincsenek. Újabb kísérlet, a motor megindul. Még egy kísérlet, a kerekek forognak. Végső kísérlet, megindulunk Sopron felé, ahova este érkezünk és a kocsit azonnal a szervizben hagyjuk.

Másnap reggel jelentem Herpay Imrének a történteket. Reakciója:

- Hogy adjuk ezt be a Gábornak?

- Szerintem, amikor bejön, megmondom.

- Azt nem lehet! Majd szólok, ha alkalmas az időpont.

Telik múlik az idő, egyre idegesebb leszek, jó lenne túl lenni az egészen. Fél tízkor leülünk a rituális kávézáshoz. Mindenki feszült, csak a főnök nem. Csönget a telefon. Kati néni átmegy a másik szobába, felveszi a kagylót, majd visszajön:

- Professzor úrral Láng Miklós (az időben KISZ titkár) szeretne beszélni. Mikor tudja fogadni?

- Jöjjön most. - feláll és indul ki a szobából. Kopogás, megérkezik Láng Miklós.

Herpay az ajtóban álló Pankotaihoz:

- Gábor majd elfelejtettem mondani, hogy a Misa összetörte a Barkast.

Pankotai megfordul:

- Mindjárt jövök.

Szegény Láng Miklós pillanatok alatt kivégeztetett, Pankotai a dermedt társaságoz visszatér:

- Hogy csináltad?

Itt egy beszámolót adtam elő, azzal végezve, hogy a kocsi nagyon összetört, de szerencsére haza tudtunk jönni.

- Nem törhetett az annyira össze. Írj egy igazoló jelentést a történtekről.

- Professzor úr, tényleg nagyon összetört - próbálom a kocsi állapotát ecsetelni.

Ezt tudomásul vette.

Másnapra megírtam az igazoló jelentést és átadtam a Professzor úrnak. Átvette. Délelőtt 11 óra felé főnökünk bejelenti, hogy elmegy és már aznap nem jön vissza.

Ebéd után Sándor Erzsébet tanársegéd szobájába beszélgetünk. Lizi az íróasztalánál ül, magam egy rajzasztal tetején gubbasztok, mögöttem szól a rádió. Mindkettő főbenjáró bűn!

Egyszer csak jellegzetes ajtónyitás. Kapcsolok. A főnök jön. Rádiót kikapcsolni. Hátranyúlok, de ellenkező irányba csavarom a gombot. A rádió bömböl, én az asztalon ülök, a főnök belép.

- Te szarrá törted azt a kocsit.

Meg volt mentve a haza. Az erősebb inger elnyomta a gyengébbet. Közben leugrottam az asztalról, a rádiót kikapcsoltam, hogy válaszolhassak.

- Professzor úr, eddig is ezt mondtam.

Jellegzetes mozdulataival kettőt lóbált aktatáskáján, sarkon fordult és elment.

Bolla Sándor

Két ízben lebegett a fejem fölött a főiskolánkról/ egyetemünkről történő kirúgatásom Damoklész-kardja, mindkettő rendkívüli direktori/ rektori tanácsülés napirendi pontjaként. Mindkettőben kulcsszerepe volt dr. Pankotai Gábornak: az elsőnél fő-fő szószólója volt az eltávolításomnak, a másodiknál kollegiális "betyárbecsület" keretében megakadályozta azt.

1960/61-es tanév "közepe": az akkor még tiltott diákhagyományokat ápoló vidám és fiatal balekévfolyam- sőt csoporttársaimat is, hasonlóan viselkedő felsősöket is a városi rendőrség kifejezett utasítására az egyetemnek ki kellett volna rúgnia megfélemlítésül. A XVI-os terembe kötelező részvételi jelleggel összeparancsolták az intézmény (akkor még főiskola) minden oktatóját, hallgatóját, meghívták az ország túlsó végéből is az érintettek szüleit, hozzátartozóit. A "tribünön"az egyetem vezetése (akkor még persze a párt- és KISZ-titkár is) mellett ott parádézott a rendőrkapitány is. Ott derült ki, hogy a megszégyenítést, megalázást még azzal is tetézni kívánják, hogy - a nagy és végleges elítélő határozat előtt - mindenegyes érintettet nyilvánosan el kellett, hogy ítéljen a csoporttitkára is; a balekokkal kezdték és ábc-ben: azaz elsőként kellett volna gyaláznom pl. csoport- és szobatársamat. Rögtönöztem: lám a selmeci hagyományokat még ott, Selmecen megélő őseink a határmegvonás után milyen fegyelmezetten mentették át a főiskolából ide mindazt, ami szekerekre rakható volt, s hogy részben ma is azokkal az eszközökkel, bemutató anyagokkal, gyűjteményekkel dolgozunk; vagy hogy a két háború közti "vidám fiúk" milyen hősiesen viselkedtek vészhelyzetben: Brennbergben a föld alá rejtették az egyetem értékeinek egy részét az azokat nyugatra kihurcolni akaró megszállók elől. Aztán meg: más vidám vagy éppen viharos ifjúságú fiatalokból is nagyszerű alkotók lettek, mint pl. Csokonai, Petőfi, Ady; s ezek után (utólag belátom: már-már teátrálisan) rámutattam előbb a "bűnösökre" majd a "tribünre": " Lehet, hogy most is a József Attilák ülnek a vádlottak padján, a tribünön pedig a horgerantalok ?!" Óriási botrány tört ki; a hallgatói hozzászólásokat azonnal be is rekesztették, kivéve egy már akkor párttag felsős kollégánkét, aki viszont adott politikai érában perdöntően okosan fogta meg a dolgokat: "a szocialista embert az jellemzi, hogy nem távolítja el máshová a problémákat, hanem saját körében igyekszik javítani azokon", vagyis: fegyelmit kapjanak a fiúk, de "majd mi itt átneveljük őket". A "tribün" még tombolt kicsit, a szülők egy része

zokogott, majd a rendőrkapitány susmusára a direktor berekesztette a "tárgyalást" és elvonultak "értékelni". Utóbb két, ma már nem élő, áldott emlékű professzoromtól tudtam meg, hogy a rendőrkapitány szerint - tudomásul véve, hogy a "bűnösöket" (példás büntetés mellett) helyben kell átnevelni - ,,'56 óta ilyen ellenforradalmi lázító szöveg nem hangzott el Sopronban", mint amit én mondtam, és a legszigorúbb megtorlást javasolta, és ezt képviselte Pankotai is. A titkos szavazáson - egyetlen "mégis maradjon" többséggel-maradhattam, sőt "jó magaviselet esetén 4 félév után elévülő" fegyelmit kaptam. Pankotai tajtékozott; majd 1961 szeptemberében is, 1962 szeptemberében is azzal egészítette ki az alább majd citált bemutatkozását a hozzá (tanszékére) első ízben kerülő évfolyamoknál, hogy megkérdezte: "maguk között van a Bolla?! Mert nekem elintézetlen ügyem van vele: én majd megtanítom kesztyűbe dudálni!" (Mindkétszer már aznap délután elmondták a felsősök.) Mi 1963-ban kerültünk hozzá, tudta a névsorból, hogy már nem kell felőlem érdeklődnie.

Egy magas, szikár, ősz hajú férfi jellegzetesen rekedtes de parancsnokian markáns hangú legelső mondatai: "Dr. Pankotai Gábor vagyok, erdőmérnök, tanszékvezető. Ha valamit nem értenek az itt megtanulandó mérnöki tudományból, akkor itt van a gyakornokom (és bemutatta); ha ez nem elég, akkor itt van a tanársegédem (és bemutatta), ha ez sem elég, akkor itt van az adjunktusom (és bemutatta), ha ez még mindig nem elég, itt van a tanszék több száz kötetes szakkönyvtára, és ha ezek után sem értik, akkor tetejében itt vagyok én." Mózes sem érezhette törpébbnek magát az égő csipkebokorból szóló Úr előtt, mint akkor mi, főleg én. Az első vizsgára egyedi terminust jelölt ki: egy januári szombati napot, 8 órára. Jéghideg folyosó, egy lélek sehol. 10 óra körül bejött egy tanszéki hölgy, majd távozott. 11 körül jött egy másik hallgató, akit akkorra rendelt be; a prof sehol. Háromnegyed 12 körül jött, visszaköszönés, a tanterem kulcsának átadása után: .Bolla! Döntse el, hogy a terem hőmérséklete alkalmas-e a vizsgáztatásra. Maga csak akkor vizsgázhat, ha értékítéletével egyetértek". Jelentettem, hogy alkalmas; jött, egyetértett, tételt húztunk, hamarabb lettem kész a vázlattal, mint a másik fiú, "maga másodikként felelhet", mondta. (De a másik fiúval is megváratta, amíg én feleltem). Fogalmam nincs ma sem, hogy hogyan mondtam el a tételt, illetve miket válaszoltam az egyéb tantárgyi kérdéseire vagy miket írtam a táblára. Egyetlen szóval vagy metakommunikatíve sem jelezte, hogy elfogadja-e a teljesítményemet. Az indexbe valamit beírt, átadta, elköszönt. Kinyitottam: "jeles". (Közel egy napnyit aludtam a megelőző rettegések kimerültsége miatt.) Sem a vizsgán, sem soha nem hozta szóba az eseményeket, igaz, én sem.

1965 késő tavaszán hívatott: "maga alkalmas arra, amit kiterveltem a tanügyi reformhoz; írja meg teljes őszinteséggel és tantárgyanként meg oktatónként, ami az elmúlt 5 évben nem tetszett, és tegyen javaslatokat a változtatásokra is; nem kell aláírnia, hiszen nyilván lesznek ebből érzékenykedések, és magának a diplomavédés előtt ez nem jönne jól; közreműködőket is bevonhat, mondja meg nekik, hogy én kértem". Hámori G. évfolyamtársammal megírtuk a "Mi búcsúzunk és elmegyünk" című 15-20 gépelt oldalas kritikát és javaslatot. Pankotai a fénymásolatait minden tanszéknek elküldte. Óriási

botrány kerekedett: több prof akaratára rendkívüli rektori tanácsülés egyetlen napirendje lett belőle, ahol a "sértettek" követelték a szerzők megnevezését és ellenük a legsúlyosabb fegyelmit. Pankotai azt mondta nekik, hogy nem tudja az anyag eredetét, a postájában találta. A saját tanszékén - amelyet szintén "nem kíméltünk" - 2 félév alatt kivétel nélkül minden javaslatunkat "átvitte", az utódévfolyamok nem kis örömére. Kb. 5 év múlva találkoztunk, nem tudta, hogy fölmegyek hozzá, a fiókjából nevetve húzta elő dolgozatunkat: "még mindig használom, ha más tanszékről valami változtatási javaslattal állnak elő, meg jókat derülök a többieken, hogy akkor mennyire föl voltak háborodva". Ekkorra már fölajánlotta a pertu-t.

1981-től rendszeresen látogattam. Két ízben együtt vettünk részt a Várvidéki Erdészeti Egyesület 1-1 napos rendes évi közgyűlésén: láthatóan ismerték, tisztelték és szerették az ottani erdőgazdák, birtokuk nagyságától függetlenül; az ottani főtitkárral pedig barátinak mondható viszonyban volt. Otthonában, Hegykőn maga hasogatta a téli tüzelőjét, az egész falu (még a tsz-vezérkar is) "Gábor bácsinak" vagy legfeljebb "mérnök úrnak" szólította, és szakmai pályaívéről (beleértve az egyetemi évtizedeit is) gyakorlatilag senki nem tudott. Rendszeresen támogatta a hegykői római katolikus gyülekezetet, nagyobb ünnepeken a szentmisén is részt vett. Ágya fölött szerény, szép feszület függött; a lakás egy bensőséges helyén pedig a 16 évesen tragikusan elhunyt egyetlen fia fényképe.

1956-ban együtt kezdtünk a Soproni Erdészeti Technikumban Pankotai J.-val, aki a Pestre utazásait olyan átszállással szervezte, hogy közben Győrben áldott emlékű néhai nagyanyám és édesanyám által készített finomságokat is elfogyaszthassuk. A kollégiumban egy szobában laktunk, egymás melletti volt az ágyunk, szekrényünk. Esténként fölváltva meséltünk takarodó után a szobatársaknak indián-regényeket, hogy attól végre elálmosodjanak. '56 novembere elején J.-t haza menekítették. '57 elején azt írta, hogy apja nem engedi vissza, mert úgyis kitörnek újra a harcok és meglehet, hogy a család nyugatra távozik. Könyveket cserélgettünk postai úton, és bíztunk a viszontlátásban.

Aztán jött a tragédia híre. 1965-ben a nálam lévő sok közös fotót a diplomavédés után át akartam adni a profnak, aki a fentiekről mit sem tudott. Keresztlánya erről a leghatározottabban lebeszélt: Gábor soha nem dolgozta fel fia tragédiáját, egy ilyen emléksor annyira felkavarná, hogy kiszámíthatatlan reagálás-sorozat lenne a következmény. (Így a fényképeket J. unokatestvérének, E.-nek adtam át. És ezért nem mentem el J. exhumálás utáni, hegykői újratemetésére sem: hiszen akkor mindezeket el kellett volna mondanom a profnak.)

Dr. Pankotai Gábor egyetemi keresztelési ("alias" -)neve "Lator" volt.

Soha nem kérdeztem meg, hogy anno miért ezt kapta. Imádott fia hamvai mellé történt temetésén azt gondoltam, hogy amiként az Úr a kereszten a hitét a végső pillanatokban megvallott jobbfelőli latornak, - s amiképpen reményeink szerint egyszer majd mindannyiunknak -, dr. Pankotai Gábornak is megadta az örök életet. A mi tisztünk pedig,

amíg Isten engedi és élünk: a könnyes-mosolygós emlékezés egy hihetetlenül nagy formátumú kollégáról, egy igazi mérnökről, aki tette, amit a számára rendelt időben és a rendkívül sokrétű és nagyon nehéz történelmi viszonyok közepette tehetett; tette sikerekkel és kudarcokkal, tette példamutatóan és gyarlóságokkal terhelten, de tette markánsan, eréllyel, és az önmagában fölállított erkölcsi etalonjához mindenkor hűségesen.

Bánó László

Dr. Pankotai Gáborra emlékezem. Pankotai Gáborra, Pankotaira, Gáborra, Gábor bácsira - ki hogyan szólította.

Híre már balekkorunkban elért bennünket. Az Erdészeti Szállítástani Tanszék - élén Pankotai Gáborral - az alsóbb évesek gondolatában olymposzi ködben, sejtelemben létezett. Három évig kellett várni a professzor úrral kapcsolatos személyes élményekre.

Én hamarabb találkoztam vele. Egy alkalommal ugyanis előadást tartott "Viselkedés az erdészeti szolgálatban" címmel. Előadására sokan elmentünk valamennyi évfolyamból. Megérte. Hogyan tudnám a kétórás előadás valamennyi gondolatát most leírni? Egy részére már nem is emlékszem, csupán alkalmazom. Minden gondolata kincset ért annak, akinek volt füle meghallani a mondatokat a rendről, a fegyelemről, az illő viselkedésről. A negatív példák szereplőjeként mindig magát nevezte meg. Csak egyetlen példa:

Ha Önök más helyiségben tartózkodnak, sohasem gyújthatnak rá a házigazdától kért és kapott engedély nélkül. Amikor Kárpátalján a Bustyaházai Erdőigazgatóságnál szolgáltam - elismert üzemegység- vezető, 1800 ember elöljárója voltam - igazgatóm, Partos Gyula hivatott. Miután hellyel kínált és leültem, elővettem a cigarettatárcámat és rágyújtottam. Partos Gyula emelt és kimért hangon szól rám: Megtiltom neked, hogy a szobámban az engedélyem nélkül rágyújts! Azonnal bocsánatot kértem, eloltottam a cigarettát, de még le sem tettem a hamutartóba, már előttem állt. Kezében a hatalmas Íróasztaláról levett dohány tartó fadoboz nyitva. Tele volt jobbnál jobb szivarokkal és cigarettákkal. Kérlek gyújts rá - mondotta előzékenyen. Kiválasztottam egy szál cigarettát. A tüzet természetesen ő adta.

Vajon a mai generációknak ki fog ilyeneket elmondani?

Ragaszkodott hozzá, hogy előadása mindig az első két óra legyen.

Az első szállításelőadáson közölte: Ahhoz, hogy a mérnöki munkát nyolc órakor megkezdjük, a hallgatóságnak nyolc előtt két és fél perccel a helyén kell ülnie! Mindig pontosan nyolc előtt két és fél perccel be is jött. Azt a hallgatót, aki ezután nyitott be, egyszerűen kihajította. Ugyanígy jártak azok is, akiknek borostás volt az arcuk.

Nem kell szégyellnünk, az átlagerdész romantikusabb lelkialkatú, mint például az átlagmészáros. Noha ő is romantikus alkat volt, a szolgálatot mégsem keverte össze a

romantikával: Ha valaki azt hiszi, hogy az erdészeti szolgálat árnyas erdőt, őzikét és hűsen csörgedező patakot jelent, akkor közlöm, hogy a szolgálat munka és veríték! - mondta.

Máskor ezt hallhattuk tőle: Az élet alkalmaira, lehetőségeire előre és megfontoltan kell készülni. Amikor megjelenik az alkalom, a lehetőség, akkor készen érjen bennünket, egyébként késő! Egyik legjobb példa erre a nyelv tudása. Aki akkor akar egy nyelvet megtanulni, amikor olyan feladatot, állás lehetőséget kap, amikor nyelv kell, már késő! Akkor már tudni kell, nem tanulni. Önök most az életük azon szakaszában vannak, amikor a legkevesebb a gondjuk, és legtöbb a szabadidejük. Most tanuljanak nyelvet!

Akkor azt hittük, hogy nem ismeri gondjainkat, nincs tisztában szabadidőnk mértékével. Az évtizedek távlatából látom, hogy teljes mértékben igaza volt. Sajnálom, hogy nem hallgattam rá. Mit nem adnék ma egy nyelv középszintű birtoklásáért.

Ötödévesek voltunk, amikor E. Gyula évfolyamtársunk révén sikerült egy jól fizető munkát vállalni. A munka elvégzéséhez azonban nem volt megfelelő eszközünk. E. Gyula ekkor felkereste őt, és mint az egyetem rektorától, segítséget kért és kapott. Az illetékes tanszéknek engedélyezze az eszközök kölcsönadását. Az illetékes tanszékvezető azonban úgy gondolta, hogy ez kockázatos akció, és lebeszélte E. Gyulát az eszközök kölcsönvételéről.

A történtek után több hétre egy kötélpálya-előadás után kimenet odaintette magához E. Gyulát, és megkérdezte, hogy áll a vállalkozásával.

Végül is nem kaptuk meg az eszközöket professzor úr - válaszolta E.

Délután üzenet érkezett az illetékes tanszékről E. Gyulához. Azonnal menjen a tanszékre. Ott még olyan eszközöket is megkapott, amelyet nem is mert elkérni.

Kerülő úton tudtuk meg, hogy Pankotai professzor a délelőtt folyamán bement a rektorátusra. Rektori minőségben hívatta magához az illetékes tanszék vezetőjét, és a következőket mondta neki: Kérlek, ha ma Magyarországon ötödéves hallgatók kemény fizikai munkával kívánják megkeresni a tanulmányaikhoz szükséges pénzt, akkor nekünk támogatnunk kell őket! Légy szíves haladéktalanul rendelkezésükre állni!

Amikor kötélpályából vizsgáztam, nagyon felkészültem. Éreztem, hogy nehezen fognának meg. Hatalmasat tévedtem. A kihúzott tételről ugyanis fogalmam sem volt. (Utólag állapítottuk meg, hogy Gábor bátyánk nem adta le a tétel tartalmát.) Halál-nyugodtan ültem a helyemen. Lejátszott meccsnek tűnt minden. Figyeltem H. Gyula vizsgáját, aki előttem mérkőzött a Tanszékkel.

Gábor bányánk a katedra szélén ült. H. Gyula méterekkel távolabb állt a túlfélen.

Jót adok magának, közölte a boldog hallgatóval, majd ahogy beírta a jegyet az indexbe és összecsukta, unottan kérdezte, mennyi a logaritmus naturalis alapja.

Mindenki tudta, hogy ez Pankotai force-kérdései közé tartozik. Aki nem mondta biztonsággal és 6 tizedes pontossággal, hogy 2,718281, annak vége volt. H Gyula 2-3 másodpercig nem válaszolt. Tudtam, hogy a beírt jegye már fabatkát sem ér. Végül megtörte a jeges csendet, és alig hallható hangon azt válaszolta, hogy 1,4.

Gábor bátyánk megfogta az indexét és egy hatalmas lendülettel H.- hoz vágta, és a szó szoros értelmében felüvöltött: Takarodjóóón!

H. bravúrosan a levegőben elkapta a lebegő lapú indexet. "Jó szerencsét professzor úr!"-at kiáltott, majd kincset érő zsákmányával kirontott a teremből.

Ekkor következtem én: Professzor úr! Nem tudom a tételt.

Felháborító disznóság, hogy impasszt hagy a tárgyamból! Sorolja fel a fafajokat fülledékenységi sorrendben! - kiáltott rám.

Én bizony a cosinus hyperbolicus tudományát elsajátítva nem nagyon törődtem azzal, hogy e sorrendet jól betéve tudjam. Valamit mondtam.

Tekintettel vagyok az indexére! Elégséges!

Abban a félévben e jegy kivételével valamennyi vizsga és gyakorlati jegyem jeles volt, de mégis ezt az egyet becsültem a legjobban. Nem fájt, nem volt bennem más érzés, mint a túlélés megbecsülésének boldogító érzése.

E. Gyula a Lővérekben lakott. Háziasszonya - R. Mimi - Pankotai Gáborné legjobb barátnője volt. Ötödévben, Gábor-nap előtt kéréssel is fordult R. Mimihez: Úgy tudom, lakik nálad egy erdőmérnök hallgató. A férjemnek névnapi ajándékként többek között azt szánnám, hogy szerenádot kapna a hallgatóitól. Megkérnéd erre ezt a fiút, hogy segítsen? Selmeci diáknótákat énekelnének.

E. Gyula azonnal hozzálátott a szervezéshez. Minden összeállt. A forgatókönyv a következőképpen alakult: Sötét este kb. 8 fő odamegy a professzor lakása elé (Erdész u. 10.). Először elénekeljük a Gaudeamus igitur-t. Erre ő felfigyel, hallgatja. Ezután énekeljük el kedvenc diáknótáját, az Ímhol a föld alá megyünk című bányászdalt, majd a Mindnyájan voltunk az Akadémián nótájára lassan elmegyünk. Cantus praesesünk J. Zoli volt, a tudós Fallala-kórusbéli énekes hallgató.

Még hangvillája is volt!

Gábor nap előestéjén, úgy 9 óra után megindult az akció. Természetesen minden felborult. Nem tudtunk a ház nappalijának ablaka elé állni, mert az fényárban úszott, ezért arrébb álltunk. Elkezdtük énekelni a Gaudeamust, de még az első versszakot sem énekeltük végig, Gábor bátyánk már kijött, és szótlanul állt velünk szemben.

Az ének végén félreérthetetlen felindultsággal, néha elcsukló hangon közölte: Mit hülyéskednek egy vénemberrel. Fáradjanak be a lakásomba.

J. Zoli valószínűleg kétségbeesett, hogy az általa irányított énekprogram kettétört, de ezt nem hagyta! Ahogyan vonultunk be a Rector Magnificus lakásába, rázendített: Imhol a föld alá megyünk ...

Mint házigazda, éppúgy kezelt bennünket, mint a többi vendégét.

Tacskó kutyája általában az ölében ült. Egyszer megjegyezte: Ennek a kutyának több esze van, mint egynémely egyetemi adjunktusnak. Nekünk nagyon jól esett, hogy nem hallgatót mondott.

Sok év telt el. Szelídült az ország politikai légköre. Mint az OEE Pilisi csoportjának titkára, arra gondoltam, milyen jó lenne egy osztrák egyesületi tanulmányutat szervezni.

Fordulj Pankotaihoz - tanácsolták. Jó erdész kapcsolatai vannak Ausztriában. Segíteni fog.

Ezt tette. Meglátogattuk hegykői remeteségében. Kikérdezett, majd levelét megírta. Néhány héten belül négy neves osztrák erdészeti centrumból kaptunk meghívó- és fogadólevelet.

A kirándulás kitűnően sikerült. Egyik neves osztrák házigazdánk, dr. Fritz Prandl is ott tisztelgett a hegykői urna előtt.

Amikor erdészeti kitüntetést kaptam és ezt a Lapokban olvasta, azonnal megírta köszöntő levelét, melyet a mai napig is őrzök.

75 éves születésnapja alkalmából azt a vágyat fogalmazta meg, hogy a Pilisben köszöntsék meg. Így is történt. Szakértő szemekkel, meghatva mustrálta születésnapi tortáját, melyet id. Előry Gyuláné, Erzsike néni és három erdőmérnök tervezett, illetve kivitelezett. A tálca egy nagy műszaki rajztábla, a tortapapír műszaki rajzlap és pauszpapír volt. E pauszon egy klotoid átmeneti íves útszakaszt terveztünk teljes töltéssel. Minden előírás szerinti adat ott szerepelt a rajzon, tussal kihúzva. Az útszakasz töltésének részét makettként is megalkottuk. Ez volt a torta. A rézsű zöld, reszelt marcipán, a pályaszerkezet csokoládédara volt. A padkát kókuszreszelékkel burkoltuk. A marcipán kilométerkő szelvényszáma történetesen éppen 75 volt.

Sok éven keresztül, évente egyszer elmentünk néhányan Hegykőre látogatóba. A program mindig ugyanaz volt. Örömteli üdvözlés, melyet borozgatás és beszélgetés követett. Délben kocsiba ültünk és elutaztunk a környék egyik vendéglőjébe. Ebédeltünk és beszélgettünk. Ebéd után visszautaztunk Hegykőre. A kávét mindig ő főzte. Kávézgattunk és beszélgettünk. Majd elbúcsúztunk. Sohasem titkolta, mennyire örül és mennyire büszke arra, hogy meglátogatjuk. Beszélgetésünknek mindig ugyanaz volt a témája: az ország és a szakma féltése. Mind gyakrabban fel-felvetődött az elmúlás kérdése is. Ekkor már évek óta feszület volt kiakasztva hálószobája falán.

Hálószobájában az egyik szekrényt egyszer kinyitotta és betessékelt.

Kiderült, hogy a szekrényen keresztül egy kis szobába lehetett bejutni. Ott tartotta erdész- és katonai ereklyéit. Akit ide bevezetek, az teljes barátságom és bizalmam birtokolja - jegyezte meg.

Élete vége felé feleségem - a kérésemre - Karácsony előtt több éven keresztül sütött neki mákos és diós patkót, amelyet csomagban küldtünk el. Mindig megható levelekben mondott köszönetet. Amikor ettem, éreztem, hogy belesütöttétek a szeretetteteket is ...

Az utolsó előtti látogatás már nem a szokványos volt. M. László, H. Sándor és jómagam voltunk a látogatók. Nem mentünk ebédelni, csak beszélgettünk. Mi hárman, a vendégek. Ő, aki a sok órás beszélgetéseknek mindig kiváló résztvevője volt, csak ült csendben, mosolygott, néha egy könnycseppet morzsolt el a szemén, és időnként - a néhány óra alatt tízen-alkalommal - mindig ugyanazt mondta: De örülök, hogy eljöttetek, de örülök, hogy itt vagytok.

Az utolsó látogatás - máshogy sikerült. M. András és M. László nevében is én jelentkeztem be hozzá szerdán: Gábor bácsit szeretnénk meglátogatni pénteken - mondtam a közvetítő Herpay Imrének a telefonba.

Ne jöjjetek - válaszolt Imre bátyám színtelen hangon - Gábor hétfőn meghalt.

Az utolsó látogatás így a temetés lett.

A temetés után a kocsihoz közeledve véletlenül beszédbe elegyedtem egy idős hegykői paraszt nénivel. Azt mondták, hogy a professzor urat semmi sem kötötte Hegykőhöz, de ez nem igaz - mondta. Fiatal mérnök korában épült a faluban egy magtár, amelyet ő tervezett. Ezt mindig szívesen emlegette. Nagyon rendes ember volt a Professzor úr. Templomba is járt, ahol elmélyülten imádkozott és hangosan énekelt.

Hazafelé megálltunk Fertőszentmiklóson ebédelni. Tulajdonképpen halotti tort ültünk. Sok gondolat fordult meg bennem. Vajon ki, hogyan tartja meg emlékezetében Gábor bácsit, akinek az életében jó mulatság kevés volt, férfimunka meg sok. Vajon manapság, a reppelő, rágógumis, őrületes és fergeteges korunkban a fiatal korosztályokkal ki és hogyan szeretteti meg a rendet, a fegyelmet? Ki fogja kialakítani bennük a kötelességtudatot, a helytállást? Ki fogja hitelesen elmondani nekik és megértetni velük, hogy az élet egy könyörtelen nagy forgás, ahol állandóan újra kell termelni az értékeket. Az előző generációk felhalmozott erkölcsi és anyagi javai múlandó kategóriákká válnak, ha az utódok felélik és nem növelik.

Tarjáni Antal

megemlékezése a szobor felavatásának alkalmából

Pankotai Gábor (1914-1997) professzor 1958-1975 között volt a soproni Erdőmérnöki Főiskola, majd Erdészeti és Faipari Egyetem oktatója, rektora, az Erdőmérnöki kar

dékánja. Az erdészeti szállítástan, az erdőfeltárás és erdei útépítés oktatását új alapokra helyezte. Kemény, szigorú, de következetes oktató volt, nem bírta a nyegleséget, a mérnökhöz nem méltó viselkedést, s ezt nem csak a diákoktól követelte meg. Persze emiatt sokan kevésbé szívelték.

A professzor úr születésének 100 éves évfordulójára felállított mellszobor a középkorú mérnököt ábrázolja, Nekem - szerencsére - a későbbi, sokkal keményebb jutott, hiszen egyike lehettem utolsó hallgatóinak, s 1975-ben a tanszék dolgozóival együtt hallgathattam azt az előadását, melynek végén váratlanul bejelentette, hogy ezzel búcsúzott szeretett katedrájától.

Számtalan tette közül pár: Utálta az akkor terjedő farmert, képes volt 200 Ft-ot a diák kezébe nyomni, hogy vegyen magának tisztességes nadrágot. A radiátorra ülő, vagy támaszkodó egyedet kilométerekről kilőtte, s nem dicséretet kapott az állami vagyon rongálásért a delikvens. A tanszéki feladat beadások határideje (általában 16,00 óra) annyira sérthetetlen volt, hogy a tanársegéd a telefonos pontos idő szolgáltatás igénybevételével rögzítette a pillanatot, s a 16 óra 01 másodperc már különeljárási díjat, akkor (25 Ft) jelentett. A vizsgáin tételhúzás nem volt, az aznapi "áldozatcsokor" együttes terembe ülése után, a táblához kiszólított delikvens egyenesbe kapta a témát. Ám személyes élményem volt az is, amikor másodévesként vitába keveredtünk az egyik tanszékvezető professzorral, és mint éppen regnáló dékán meghallgatott bennünket diákképviselőket a következő szavakkal kezdett: "Kollégák, Önöknek van igazuk, de értsék meg Nekem kötelességem az oktatók védelme. Üljünk le és találjunk megoldást, amit majd elfogadtatok a professzorral.” Találtunk!

A 75 éves születésnap Visegrádon

1989. augusztus 14-15-én ünnepelték Pankotai Gábor 75 éves születésnapját a Pilisben. Az ünnepséget a visegrádi kollégák szervezték, amelyen megjelentek a tisztelők és a volt munkatársak. Itt összefuthattak azok, akikkel pályájának kezdetén együtt szolgált a visszacsatolt területeken, de találkozhatott volt tanítványaival is.

Itt hangzott el az a vers, amely Pankotai professzor életéből villant fel epizódokat Toldisan, Arany János után.

Tudni kell, hogy „a tudatosan túlzó dicséret célja nem a szervilizmus, hanem a szeretet tolmácsolása volt, ennek az idős és élete legnagyobb hányadában már magára maradt ember részére, aki nagyon vágyott a szeretetre.” – ahogy ezt Bánó László egykori tanítványa hangsúlyozta.

Pankotai élete Toldisan,

amivel 75. éves születésnapján a visegrádi Barátok köszöntötték.

A vers születésénél bábáskodók:

Az alaptörténeteket megfogalmazók és azt kiszínezők: Bánó László, Bogár István, Előry Gyula, Horváth Sándor és még sokan mások a tisztelők és barátok közül.
Versbe szedte Arany János után Praznóczy Iván könyváruház vezető, visegrádi lakos.
Lektorok: Bánó László, Szabados János.

A verset az ünnepségen felolvasta: Kertész József

Mintha pásztortűz ég őszi éjszakákon,
úgy tűnik fel nékem Pankotai Gábor.
Feltűnik előttem Hegykő faluszélen,
erdőért él ott is remeteségében.
Védte Ő az erdőt mindenféle kártól,
erdészeket pedig Rákosi apánktól.
Olyan mesterien folytatá a vitát,
erdész hívvé tette Vast, a moszkovitát.

Ő volt ám az Erdész! Erdészeknek Pánja,
ki ifjan nem látta, mai napig bánja!
De mi láthattuk még épített útjait,
bőrtokos möllerjét, kitűző rúdjait.
Hűséges barátját a szintező lécét,
és sok alkotását: vadászházat, vécét,
kunyhót és hajlékot, mi legjobban kellett,
s amire a pénzből éppen akkor tellett.

Ő volt ám a Tanár! Lelkek formálója.
Számtalan diákja emlékezik Róla.
Szakmánkhoz mély tudást, biztonságot adott,
az életutunkra példájával hatott.
Amit kaptunk Tőle, maradt hitvallásunk:
Szeressük az embert, óvjuk magyarságunk.
Gondozzuk erdeink, legyünk egyek hitben,
a marxizmus elszáll, velünk marad Isten.

Ő volt ám az Ember! Nagy betűvel írva,
egész életében küzdött, s bízott bízva.
Tartása egyenes, tetteiben bátor,
ifjak példaképe: Pankotai Gábor!
A hűség városa nevelte Őt hajdan,
a hűség embere lett belőle majdan.
Hű volt a hazához, a sok jó baráthoz,
erdőhöz és vadhoz, skízhez és pagáthoz.

Most hetvenöt éves, de még friss, ámbátor
a kis Iby régen Pankotai Gábor.
A magyar erdészet legendás alakja,
jóízű adomák bővízű patakja.
Mi és hogyan történt, nem pontos az emlék,
de nevével jelzik az erdész leventék.
S mint Mátyás királyról, itt is sok a rege,
ám jellemzőek Rá! Kezdjünk tehát bele:

***

Fiatal emberként befogadta Sopron,
jól érezte magát, jól, akár csak otthon.
Megváltó alkat volt, izzott tüze, heve,
mégis mint baleknak, Lator lett a neve.

Esze az bőven volt, de pénze kevesebb,
így hát korrepetált grófot és herceget.
Mindent elkövetett, mégis zöldült, kékült,
mikor tanítványa már vizsgázni készült.
Mert nem tudott semmit Latornak elsírta,
minden remény nélkül ment a szigorlatra.
Hamar kieszelte csak egy dolgot tehet:
tudta minden diák, kakálni kimehet

a vizsgáról egyszer. Így nem volt más hátra,
mondta: tételével jöjjön reterátra.
Ő majd ott kinn várja, s míg csücsül a csészén,
tételét megoldja, s levizsgázhat békén.

Ily módon sikerült a hercegi vizsga,
vécén nem a fenék, de a fej lett tiszta.

***

Évek teltek, múltak, vesztettünk háborút,
utána Rákosi hozta ránk a borut.
Erdészeket is nyírt a kopasz dalia,
és segített neki az egész maffia.
Haracsi volt akkor Somogyban helytartó,
de az úr Kunsági, mindent végrehajtó.
Igazi kiskirály, jó káder nagy hanggal,
szálka volt szemében bús Heidecker Antal.

Hiába volt Tóni egész múltja tiszta,
állásból kirúgta, mondván, hogy fasiszta.
Vigasztalta őt a cinkotai kántor:
egy ember segíthet: Pankotai Gábor!
Neked jóbarátod, egykor Kárpátalján
együtt szolgáltatok, s kálváriád hallván,
erkölcsi súlyával üzen neki hadat,
s ki fogja ő lőni ezt a fenevadat.

Fel is ment Antalunk ős Buda várába,
s elmondta Gábornak, mi történt kárára.
Gábor mindig gyors volt, így most sem töprengett,
tremolázó hangja azonnal fölzengett.
Hívatta jogászát: jer be fiam Jáky,
lemész Kaposvárra ott körülszaglászni,
és amit tapasztalsz, azt nékem jelented,
utánad én megyek csinálni majd rendet.

Leutazott Jáky, hírt pihegve hozta:
kecskére van bízva ottan a káposzta!
Szakmai vezetés háttérben van, málé,
élet-halál ura Kunsági Csák Máté !
Vesztegetést, lopást, erőszakot, önkényt
szentesít a neve, tiporja a törvényt!

Ugrik Pankotai, a mozgása könnyed:
indulok, s felveszek hites jegyzőkönyvet!
Mit ígért, megtette, Mátét szóra bírta,
az a jegyzőkönyvet végül aláírta.
Tíz évet ült érte, mert feljelentette
Gábor a kiskirályt, s Tónit megmentette.

***

Ötvenhat nyarán volt, mikor Enver hodzsa
egy levelet küldött, a Posta meghozta.
Meghívta ő ebben Pankotai Gábort,
menjenek ki hozzá verni erdésztábort.
Kellemes lesz az út, Gábor bizton hitte,
vállalta s kedvencét, Bogárt is kivitte,
hogy megússza ő is 56-nak őszét,
érezvén előre oroszok bejöttét.

A napok munkában, szép vidéken teltek,
albán szöcskenyájak szerteszét legeltek.
Egy őr volt csak velük, nőre már nem futott,
így hát a főzés is váltva rájuk jutott.

Gábor tyúkpaprikást csinált, mert jól tudta,
ilyet még nem evett szegény albán kukta.
Mit tesz a bográcsba, mind elmagyarázta,
másnap már az albán főzött egymagába.
Tegnap tanultakat jól agyába zárta,
munkából jövőket csirkepörkölt várta.

Éhesen leültek, de nem tudtak enni,
a förtelmes szagtól kezdtek rosszul lenni.
Egyedül az albán evett jó étvággyal,
ízlett neki nagyon a csirke bélsárral.
Béllel együtt főzte, magyarnak így hitvány,
jó volt a professzor, gyenge a tanítvány!

***

Duna árterében fekszik a szép Gemenc,
oda járt vadászni Pártból a sok kegyenc.

Gemenci erdőben Party volt a gondnok,
állandón gyötörték őt a lakásgondok.
Végülis megkérte főnökét, Balassát,
ha lehet, oldja meg a lakáspanaszát.
Balassa bölcs ember, erdészek közt Isten,
megérezte rögtön, hogy mit tehet itten.
Elmondta Partynak jól kieszelt tervét,
eloszlatva ezzel annak a keservét.
Mikor Party elment, Gábort behívatta,
de hogy mit gondolt ki, abba nem avatta.

"Gyere csak Kisöreg, Gemencre kell menned,
szegény Party Pista házát rendbe tenned.
Költöztesd át őket, szegény ne lakjék ott,
építtessél néki egy szerény hajlékot."

Kocsiba ült Gábor és még aznap este
tervvel a fejében leszaladt Gemencre.
A látszat kedvéért megkérdezte Partyt,
mit tervezzen néki, mit is akart ő itt?
Rámosolygott Party: mondom, hisz magával
beszéltem meg mindent, még tegnap Basával!

Egy gyönyörű kastély épüljön a tájon,
sok neves elvtársunk kényelmet találjon!
A vendégház mellett összkomfortos lakást,
hogy aki meglátja, tegyen reá hatást.
Ne feledjed Gábor, hogy Gemenc egy ártér,
házat víz ne érje, kacsaláb aláfér.
A pénzzel ne spórolj, sikk ma a vadászat,
tervezz hát Gemencre luxus vadászházat
Gábor már értette Balassa szándékát,
és jó arcot vágva lenyelte a békát.

Így került Gemencre kastély hajlék helyett,
sok szerény elvtársnak adva vadászhelyet!
Gemenc miatt ekkor pénz másnak nem jutott,
és sok építkezés így zátonyra futott.
Ezért maradt hoppon többek között Gyulaj,
ahol jó pártember volt akkor a tulaj.
Remek káder lévén felment Balassához,
a legfőbb erdészhez, egyenest magához.

Elmondta sirámát, hogy hiába várták
vadászházuk tervét, a színét se látták.

Balassa villámlott és hogy lássa Berki,
behívatta Gábort és nagy balhét vert ki.
"Hiába tettem ki a lelkem Tenéked,
gyulaji munkádat Gemencre cserélted!
Kövesd meg itt rögtön ezt a derék Berkit,
s készítsd el még idén vadászháza tervit
Mostan pedig eridj a szobádba vissza,
Te és az osztályod bűnöd levét issza !"

Szegény Pankotai nem értvén, mit rontott,
hatalmas léptekkel szobájába rontott.
Egy üveg konyak volt asztalfiókjában,
azt ritkán vette ki, olykor a bajában

Megfogta üvegét, töltött egy pohárral:
Istenem ! Mi történt Balassa elvtárssal
Fel és alá járkált, a padló is rengett,
hirtelen asztalán a telefon csengett.
A titkárnő kérte, menjen a pénztárba,
mert egy csekély összeg Őt odaát várja.
Gondolta, napidíj, mit utólag kapott,
ezért hát fásultan pénztárhoz ballagott.

Ám majdnem elájult, mert az utalványon
ez a szöveg állott: "Szívemből kívánom,
a remek munkának élvezze jutalmát,
feledje el Berkit, és képzelt hatalmát."

Két havi bére volt. Nagyúri jószándék,
halandót ritkán ér ekkora ajándék.
Kábultan kihúzta az asztal fiókját,
és ismét kivette eldugott konyakját.

Megfogta üvegét, töltött egy pohárral,
megitta, azután töltött még néhánnyal.
Balassa megadta, kinek ami illett,
jutalmat Gábornak, nyugtatót Berkinek.

Később a liftnél Balassa jött szembe,
mosolya baráti, hangja szinte szende:
"Kisöreg, áruld el, neheztelsz-e még rám ?"
Rád soha nem lehet, bölcs vagy ó, Te vén Pán!

***

Vízlépcsőre Dunán semmi jel nem mutat,
a Hoffmann kunyhóhoz kell csinálni utat.
Ennek alkotója, tervezője Gábor,
építésvezető: nyakas Horváth Sándor.
A munka jól haladt és nem is volt drága,
nem szórták ők a pénzt osztrákok markába.
Horváth lázban ég, hisz feltáró út épül,
egyik vízmosásban földfeltöltés készül,
benne átereszto. Ismert átmérője,
kár, hogy Parkerdőnek nincsen ilyen csője.
Kisebbet tesz Sándor, a tervező nem látja:
"Jó ez az átmérő !" - még büszke is rája.

Egy balga fuvaros kocsin követ hozott,
s a töltésen éppen cső felett rakodott.
Pilisi erdőkre zúdult nyári zápor,
árvízre még ekkor nem is gondolt Gábor.
Ám fuvaros követ víz vitte görögve
egyenest a vízbe, és ezzel örökre
eltünt az alkotás. Hiába derült ki,
Sándorunk ez ügyből sárosan került ki.
Bár a heves árvíz Gábort is sokkolta,
de ő a kudarcért Horváthot okolta.

Szegény védekezett, utalt a sok kőre,
mely nyílást eltömte, így jutott ő csőbe.
Jogos kifogása nem érte el célját,
ezután ő adta az elrettentő példát,
az erdőfeltárás nevű tananyagban,
amelyet oktatnak Sopron városában.
Túri Horváth Sándor ! Hallgató agyakban
márvány helyett tetted így maradt agyagban.

A hidrotechnika hozta koccanásuk,
de ez nem törte meg igaz barátságuk.

***

Ötvennyolc után már változott a helyzet,
erősíteni az egyetemet kellett.
Jó szakembert küldtek, ki kemény és bátor,
tanszékvezető lett: Pankotai Gábor.

Negyed- s ötödéves volt csak tanítványa,
addig elhullott már hallgatók hitványa.
Alsóbb évfolyamon ő nem is tanított,
ám, hogy rettegik őt, valamit gyanított.
Olyan volt ő nékik, mint hívőknek Isten,
nem látták, de félték, s ők is tudták itt lenn,
hogy ahol hibát lát, ott lecsap tenyere,
Ő volt az Egyetem rettegett embere!

Aki elsős, balek, általában félénk,
modora változó, képzelete élénk.
Mit Róla hallottak, úgy gondolták, Gábor:
elegáns, kegyetlen, igazi diktátor,
s ha a sors úgy hozza, ki elé kerül majd,
jót nemigen várhat, inkább szív- és fülbajt.

Ebben az időben Pócsi még friss balek,
szállítás tanszékén volt éppen a matek,
fenntartva nekik az előadótermet,
Pócsi mint jó diák, már hétkor ott termett.
Fél nyolckor belépett egy különös alak,
megnézte a kályhát, nincs-e benne salak?
Bekecse térdig ér, kucsmája süveges,
pontosan úgy festett, mint egy tót üveges.
A tanszék fűtője, Pócsi joggal vélte!
Jó szerencsét! kívánt, - nem volt szerencséje,

mert még hozzátette: Köszönöm jóember,
többet ne tegyen rá, most múlt csak november!

Mint sebzett oroszlán, bömbölt a vélt fűtő:
"Kinek nézel engem, Te balek léhűtő?"
A hangja - ha lehet, - ijesztőbbé váltott:
"Én képviselem a Népköztársaságot
Az Elnöki Tanács nevezett ki engem
tanszékvezetőnek, ide, rendet tennem!
Szelíd ember vagyok, mérgem ritkán lángol,
becsületes nevem: Pankotai Gábor!”

Szegény Pócsi Laci többet nem is hallott,
megmentő kábulás karjába hanyatlott.

***

Az erdész körökben szaktekintély Madas,
alkata angolos, kisportolt és magas.
Nem siet el semmit, hidegvérű, nyugodt,
remek atléta volt, jól ugrott és futott.
Nemcsak a mozgása, stílusa is könnyed,
így Gáborral ketten vállaltak egy könyvet.
A könyv írására határidőt kaptak,
gondolták, hogy könnyen megfelelnek annak.
Gábor gyorsan írta, részét befejezte,
és hogy Macó hogy áll, tőle megkérdezte.
"Sehogy se, sehogy se, édes jó barátom,
ne legyél Te nékem rabszolga hajcsárom.
De ne féljél Gábor, kész leszek időre,
pönálét fizetni, nem vagyok én dőre !"

Napok gyorsan teltek, már szorult a hurok,
társa majd megőszült, csak Madas volt nyugodt.
Gábor búskomor lett, feje zavart, kába:
hogy estem én bele ebbe a csapdába ?

Egy nap volt csak hátra és mikor este lett,
a kéziratával Lackó megérkezett.

"Kár volt úgy izgulnod, bízz bennem bátrabban,
látod már kész a mű, s félnap még hátra van !"

Pár év múlva Gábor Editnek elmondta,
sok mindenen ment át, gyakran akadt gondja,
de mindet feledte, nem maradt meg szálka,
amit a sors rámért, türelmesen állta.
Mióta azonban Laci volt a társa,
van egy visszatérő, nyomasztó rémálma:
az, hogy új könyvét is Lacival csinálja,
s erre az álomra a hideg kirázza !

***

Rektor Magnificus az egyetem apja,
ez volt akkor Gábor, s közelgett névnapja.
Méltón ünnepelni készülődött neje,
program készítésbe belefájdult feje.
Vajh, minek örülne a legjobban Gábor?
Az isteni szikra kipattant agyából:
selmeci, soproni régi diáknóták,
melyek komoly férjét biztos felhangolják.

Szerenád köszöntse ezt az aranyembert,
hívta barátnőjét: Frau von Raffenspergert:
Mimi, lakik Nálad egy kis riadt nyuszi,
egy balek hallgató, neve Előry Gyuszi.
Szervezzen dalárdát, mondd meg, arra kérem,
s Gábor nap estéjén lepjék meg a férjem!

A jó Mimi néni ügyét kézbe vette,
s Gyula a tagokat már aznap szervezte.
Hamar összeálltak, felcsendült a trilla,
Fallala énekkar, jelvényük hangvilla.
Gábor-nap estéjén kiöltöztek díszbe,
szerenádra mentek Erdész utca tízbe.

A lakáshoz értek, ajtó-ablak tárva,
az ünnepelt háza úszott a fényárba'.

Sok névnapi vendég élvezte a derüt,
ettek inyencséget, iszogattak nedűt.
Az énekkar csendben az ablak alá osont,
hogy kezdjék műsoruk mély művészi fokon.

Felkészültek bőven sok diáknótával,
soká bírták volna tüdővel, mókával.
Kedvenc dalát kezdik, nótabíró adá
meg az alaphangot , "Ímhol a föld alá ... "
Csak ennyi hangzott el és megjelent máris
könnyező szemekkel Pankotai Gábris.
A hangja fátyolos, de benne szeretet:
"Köszönöm fiaim, gyertek be gyerekek !"

A sor illetődve, élen Pankotai,
némán, csak karmester: ifjú Jablonkai
folytatta harsányan, mibe belekezdett:
"a föld alá megyünk ... ", dala vígan zengett,
de mikor a lábát küszöbre helyezte,
akkor nyilallt bele, mily fonák helyzetbe
került, mert énekli: "megyünk le a mélybe ... "
és ebben a percben lép be a szentélybe,
Rektor Magnificus magánlakásába,
Ő is elhallgatott, néma lett és kába.

Gábor észrevette s zavarát megértve
hivatalos hangját vidámra cserélte:
"Kedves balekjaim, hálás vagyok nagyon
szerenádotokért, ma a Gábor napon.
Reám gondolástok megható és rangos,
jó szívvel vár Rátok egy láda kékfrankos!"

***

Az élet nem óbor, néha-néha siller
korunk történetét így írná meg Hiller:
Még kisbaba voltál, tej kellett, nem sóska,
felséges urad volt akkor Ferenc Jóska.
Amikor ő meghalt, pici vagy és játszol,
a trónon követte őt negyedik Károly.
Nem sokáig maradt a király Károly itt,
mert megválasztották elnöknek Károlyit.
Két hónapig volt csak vezére a népnek,
helyére utána kommunisták lépnek.
Lovag Kohn-Kun Béla - négy hónapig bírja,
akkor lett Magyarhon reményeink sírja.
Megtorolva Nyugat a magyar hőzöngést,
már akkor kifőzték trianoni döntést.

Hat éves sem voltál, s már ötödik vezér
lépett életedbe, ennek lova fehér,
s bár tengerünk nem volt, a rangja: tengernagy,
alatta nőttél fel, s érezted: ember vagy.
Kollégák voltatok, kormányzók mindketten,
Ő szegény hazában, Te vasútüzemben.

Húsz évig béke volt, akkor Hitler mellett,
háborút üzenni nemcsak illett, kellett!
44 őszén már győzni nem volt remény,
kiugrott hát Horthy, sajnos nem volt kemény.
S hogy mentse életét ifjabb Horthy-finak,
átadta hatalmát őrült Szálasinak.
Nemzetvezető volt, de lett nemzet-veszte,
a háború után kötélen végezte.

Vidáman kondult meg és szólt végre harang,
azt hittük, örökre itt a békegalamb.
Bitang vezetőknek árva a jószága,
ekkor lettünk három csúf törpe országa.

Az első volt Tildy, kora nem volt zsenge,
akaratereje és jelleme gyenge.
A szocdem hiú volt és hozzá makacs is,
így Tildyt követte börtönbe Szakasits.

A két törpe eltűnt, maradt leghitványa:
Sztálinnak, a bölcsnek legjobb tanítványa.
Rákosi is bukott, követte őt Gerő,
kit hamar elzavart a felkelő erő.

Ekkor Nagy Imre volt, ki támasztott reményt,
két hét sem telt bele, s elárulták szegényt.

Orosz tankok hozták a nyakunkba Kádárt,
megéreztük, s féltük a jövőt, mi ránk várt.
Nyílt terrort követte óvatos lappangás,
majd pár év múlva rá beállott a pangás.
Látszat jólét után kezdődött a nyomor,
meghíztak az árak, lefogyott a gyomor.

Elfáradt már Kádár, Biszku mondja: Tarts ki,
mert ha itthagysz minket, jön majd a Grósz Karcsi.
És valóban úgy lőn, Grósz lett a főtitkár,
de egy rövid év csak, mialatt ő diktál.

Nem lenne naprakész, hiteles ez a vers,
ha meg nem említem, rangelső per ma: Nyers.
A Párt berkeiben kitörött a járvány,
a négyek csoportja maradt csupán állván.
Elhullottak: Lázár, Marjai és Korom,
Aczél, Gyenes, Gáspár, s Berecz végső fokon.

Úrrá lett a reform, a Pozsgay tábor,
s Te hetvenöt lettél, kedves bátyánk, Gábor.

Megíratlan maradt rengeteg történet,
még Arany sem tudná megírni, mi Véled
történt sok év alatt. Az biztos, hogy élted
nehéz volt, veszélyes, de soha nem félted.
Ebben a században elpusztult sok érték,
az igaz érzelem maradt csak a mérték.
Nincs nekünk földbirtok, gazdagság, nagy vagyon,
egyedüli kincsünk a barátság vagyon.
Ebben Te gazdag vagy, valóságos nábob,
itt van körülötted számos jó barátod.

A tréfa és jókedv napfényes hevében,
köszöntünk tisztelet, szeretet nevében.
E szép évfordulón egyek vagyunk Véled,
és tiszta szívünkből kívánjuk azt Néked:
Huszonöt év múlva, száz éves korodban
is velünk ünnepelj a Hoffmann kunyhóban.
Igérjük, hogy várunk, akkor is majd itten,
Kedves Gábor Bátyánk, éltessen az Isten!

Visegrád,1989. augusztus 14.

A Burgenlandi Erdészeti Egyesület köszöntése:

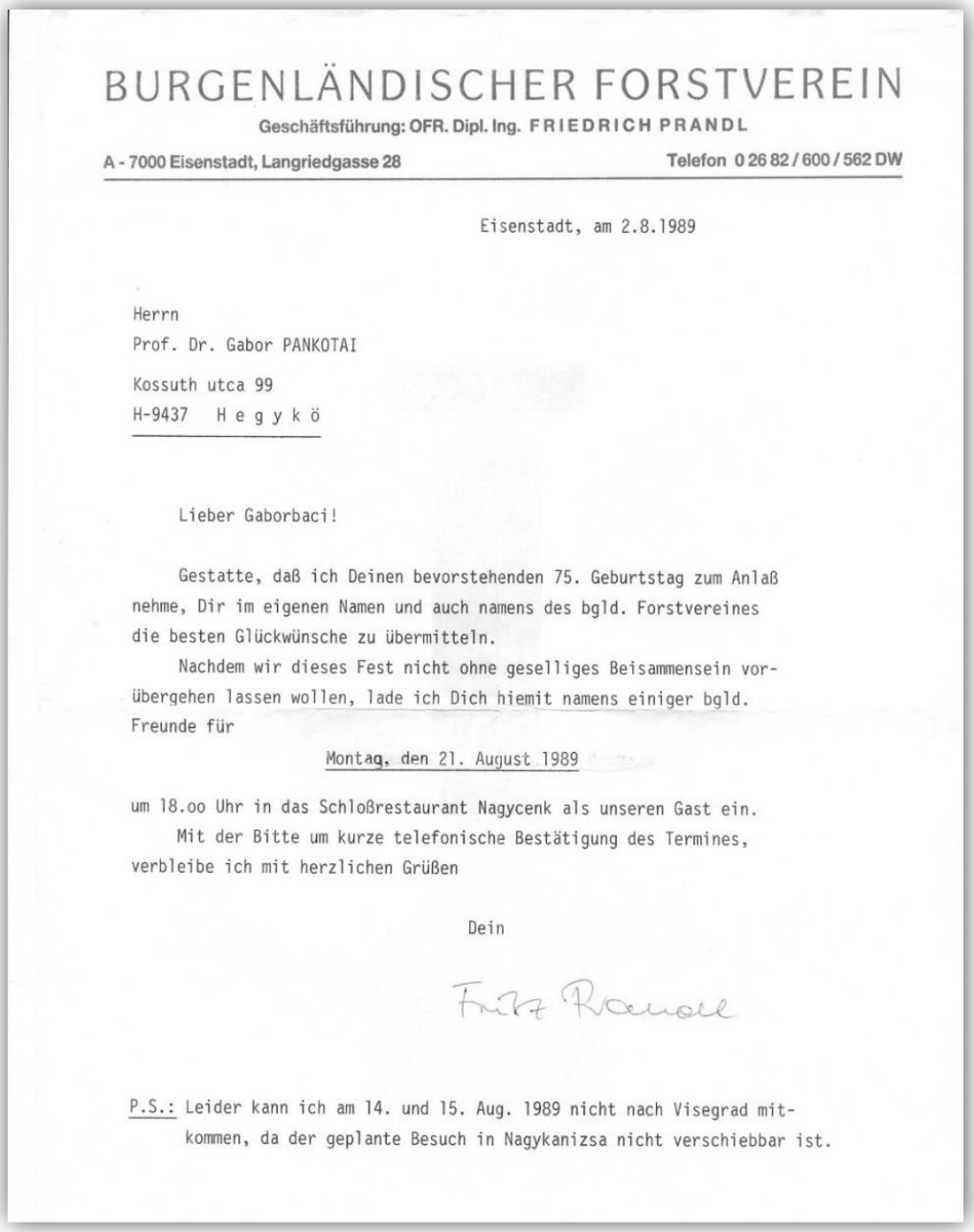

BURGENLÄNDISCHER FORSTVEREIN

Geschäftsführung: OFR. Dipl. Ing. FRIEDRICH PRANDL

A - 7000 Eisenstadt, Langriedgasse 28 Telefon 0 26 82 / 600 / 562 DW

Eisenstadt, am 2.8.1989

Herrn
Prof. Dr. Gabor PANKOTAI
Kossuth utca 99
H-9437 H e g y k ö

Lieber Gaborbaci!

Gestatte, daß ich Deinen bevorstehenden 75. Geburtstag zum Anlaß nehme, Dir im eigenen Namen und auch namens des bgld. Forstvereines die besten Glückwünsche zu übermitteln.

Nachdem wir dieses Fest nicht ohne geselliges Beisammensein vorübergehen lassen wollen, lade ich Dich hiemit namens einiger bgld. Freunde für

Montag, den 21. August 1989

um 18.oo Uhr in das Schloßrestaurant Nagycenk als unseren Gast ein.

Mit der Bitte um kurze telefonische Bestätigung des Termines, verbleibe ich mit herzlichen Grüßen

Dein

Fritz Prandl

P.S.: Leider kann ich am 14. und 15. Aug. 1989 nicht nach Visegrad mitkommen, da der geplante Besuch in Nagykanizsa nicht verschiebbar ist.

Fotó: Primusz Péter

Pankotai Gábor szobra a botanikus kertben Kutas László szobrászművész alkotása

Pankotai Gábor életével és munkásságával foglalkozó írások

1. Pápay Gábor (2002): In Pápay Gábor (szerk.): Gyökerek és Lombok. Erdészportrék. 3. kötet. Országos Erdészeti Egyesület, Bp. 2003., old. 299-369.

2. Kosztka Miklós (2008): Pankotai Gábor (1914-1997). Az erdészeti felsőoktatás 200 éve. Emlékkönyv. Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar, Sopron, I. kötet, p 228-229.

3. Bánó László: Dr. Pankotai Gáborra emlékezem. Erdészeti lapok 1997. (132. évf.) 11.sz. 364-365. old.

Pankotai Gábor szakirodalmi munkássága

Cikkek

1. PANKOTAI GÁBOR: Gondolatok a "Deforesztáció" olvasásakor. Erdészeti Lapok, 126. évf. 1991. 1. sz.18. old.
2. PANKOTAI GÁBOR: Kiegészítés egy "krónika"-hoz. Az Erdő, 125. évf. 1990. 2. sz. 74-75. old..
3. PANKOTAI GÁBOR: Az erdőfeltárás az erdőgazdálkodás alapja . Az Erdő, 38. évf. 1989. 1. sz., 23-29. old.
4. PANKOTAI GÁBOR: Figyelemre méltó lexikon. Az Erdő, 38. évf. 1989. 7. sz., 310. old.
5. PANKOTAI GÁBOR: Magyar erdőmérnök osztrák kitüntetése. Az Erdő, 38. évf. 1989. 7. sz. 289. old.
6. PANKOTAI GÁBOR: Emlékezés Pfalz Károlyra és egy 100 éves évforduló. Az Erdő, 37. évf. 1988. 11. sz. 512-514. old.
7. PANKOTAI GÁBOR: Az erdőfeltárás az erdőgazdálkodás alapja. Országos Erdészeti Egyesület Erdészettörténeti Szakosztálya Közleményei, 15. kötet (1987) 22-37. old.
8. PANKOTAI GÁBOR: Az osztrák erdészeti szaklap ezévi első száma. Az Erdő, 36. évf. 1987. 5. sz. 231. old.
9. PANKOTAI GÁBOR: Az erdész egyenruha múltja. Az Erdő, 36. évf. 1987. 9. sz. 401-402. old.
10. PANKOTAI GÁBOR: El nem mondott gyászbeszéd: Fülöpp Zoltán Bedő-díjas erdőmérnök emlékezete. 35. évf. 1986. 12. sz., 551-554. old.
11. PANKOTAI GÁBOR: Visegrádi emlékek. Az Erdő, 35. évf. 1986, 4. sz. 160-163. old.
12. PANKOTAI GÁBOR: A pusztamaróti erdőgondnokság krónikája 1945-1948 . Az Erdő, 35. évf. 1986. 8. sz., 364-370. old.
13. PANKOTAI GÁBOR: E. Wagenknecht: Az elejtett vad korának meghatározása. Az Erdő, 35. évf.1986. 4. sz., 174. old.
14. PANKOTAI GÁBOR: Elhunyt Franz Hafner a bécsi Mezőgazdasági Egyetem nyugalmazott tanára. Az Erdő, 35. évf. 1986. 2. sz., 88. old.
15. PANKOTAI GÁBOR: A szarvas- és zergeállomány elterjedésének és a kilövési tendenciának változásai Ausztriában (Allg. Forstzeitung 1985, 1.) Az Erdő, 34. évf. 1985. 8. sz., 365. old.

16. PANKOTAI GÁBOR: Tehergépkocsi az erdészeti szállításban. Az Erdő. 34. évf. 1985. 2. sz. 45-49. old.

17. PANKOTAI GÁBOR: A kitermelhető fatömeg dilemmája. Erdőgazdaság és Faipar 1985., v. 39, n. 4, 18.old.

18. PANKOTAI GÁBOR: Adatok a bakonyi táj erdei vasútjainak történetéhez. Közlekedéstudományi szemle. 34. évf. 1984. 9. sz. 363-368. old.

19. PANKOTAI GÁBOR: Rendhagyó könyvismertetés: Erdei vasutak Ausztriában. Az Erdő. 32. évf. 1983. 3. sz. 123-124. old.

20. PANKOTAI GÁBOR: Visszapillantás. Az Erdő. 32. évf. 1983. 5. sz. 202-203. old.

21. PANKOTAI GÁBOR: Kisértékű fatermékek anyagmozgatása. Anyagmozgatás és Csomagolás 1974. v.19. n. 2. 34-36.old.

22. PANKOTAI GÁBOR: Komplex fakitermelő gépek a finn erdőgazdaságban. Az Erdő. 23. évf. 1974, 3. sz. 119-121. old.

23. PANKOTAI GÁBOR: Jankó Sándor az erdészeti felsőoktatás kiváló műszaki professzora. Erdészeti és Faipari Egyetem Tudományos Közleményei 1973. n. 1. 235-241.old.

24. PANKOTAI GÁBOR: Hosszúfás anyagmozgatás, központi rakodói feldolgozás: Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűlésének szakmai programja Vértesi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság.1972.Tatabánya : Vértesi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság, 1972. 99. old.: ill. Vándorgyűlés, 1972. (Fahasználat korszerűsítése) Előadások.

25. PANKOTAI GÁBOR: Az erdészeti anyagmozgatás néhány elvi kérdése. Faipar. 21. évf. 1971. 1. sz. 4-6. old.

26. PANKOTAI GÁBOR: Adatok a gépesített erdei munkák költségszámításához. Erdészeti és Faipari Egyetem Kiadványai 1971, n. 1. 57.old.

27. PANKOTAI GÁBOR: Adatok az erdőgazdasági gépek üzemköltségeinek számításához. Erdészeti és Faipari Egyetem Kiadványai 1971.

28. PANKOTAI GÁBOR: A magyar erdő- és fagazdaság vertikális integrációja és annak hatása az erdőhasználati munkákra. Erdészeti és Faipari Egyetem Tudományos Közleményei 1970, n.1-2, 67-72.old.

29. PANKOTAI GÁBOR: Az erdészeti anyagmozgatás néhány elvi kérdése. Az Erdő. 19. évf. 1970. 12. sz. 533-537. old.

30. PANKOTAI GÁBOR: Az erdészeti anyagmozgatás néhány elvi kérdése. Anyagmozgatás és Csomagolás. 1970. v.15, n..6. 277-279.old.

31. PANKOTAI GÁBOR: Zárszó. Az Erdő. 18. évf. 1969. 10. sz. 469-470. old.
32. PANKOTAI GÁBOR: Sorozatkötélpályák az erdőfeltárás szolgálatában. Az Erdő. 14. évf. 1965. 3. sz. 109-113.old.
33. PANKOTAI GÁBOR: Hafner, F.: A faanyag szállítása. A közelítés, rakodók, rakodás és szállítás kézikönyve. Az Erdő, 13. évf. 1964. 11. sz., 533. old.
34. PANKOTAI GÁBOR: A vontatók szerepe az erdei munkákban. - In: Az Erdő, ISSN 0014-0031 , 1962. (11. évf.), 3. sz., 115-120. old.
35. PANKOTAI GÁBOR: A fogatos faanyagmozgatás fejlesztésének szempontjai. Az Erdő. 10. évf. 1961. 6. sz. 221-227. old.
36. PANKOTAI GÁBOR: Gondolatok hegyvidéki erdeink feltárásához. Az Erdő. 7. évf. 1958., 3. sz. 87-95. old.
37. PANKOTAI GÁBOR: Tolólemezes gépek az erdőgazdasági gyakorlatban. Az Erdő. 6. évf. 1957. 4. sz., 127-134. old.
38. PANKOTAI GÁBOR: Erdőfeltárásunk 10 éve. Az Erdő. 4. évf. 1955. 4. sz. 161-164. old.
39. PANKOTAI GÁBOR: Az erdő feltárásáról. Az Erdő. 2. évf. 1953. 2. sz. 182-187. old.
40. PANKOTAI GÁBOR: A robbanóanyag, mint erdőgazdasági munkaeszköz. Az Erdő. 1. évf. 1952. 3-4. sz. 302-305. old.
41. PANKOTAI GÁBOR: Erdei feltáró utak kanyarulati viszonyainak egyes kérdései. Az Erdő. 1. évf. 1952., 1. sz. 33-44. old.
42. IBY Gábor: Montangeologische Verhältnisse der Umgebung von Cibles. A Magyar Kir. Földtani Intézet évi jelentése, 1941. 1941-1942 II. köt., 226-237. old.
43. IBY GÁBOR: Erdőrendezésünk helyzete és feladatai erdészetünk tervgazdaságában. Erdészeti lapok. 86. évf. 1950 2. sz. 39-44. old
44. IBY GÁBOR. Mezőgazdasági fásításunk megoldása a Szovjetúnió erdősítési terve alapján. Erdészeti lapok. 85. évf. 1949. 9.sz. 199-207. old.
45. IBY GÁBOR: Tervgazdálkodásunk alapvető fogalmai. Erdészeti lapok 85. évf. 1949. 10.sz. 218-222. old.
46. IBY GÁBOR: Glucsenkó professzor látogatásához. Erdészeti lapok. 85. évf. 1949 3. sz. 49. old.
47. IBY GÁBOR- Madas András: A gépesítés irányai az erdőgazdaságban. Erdészeti lapok. 85. évf. 1949. 1. sz. 6-10. old.
48. IBY GÁBOR- Madas András: A gépesítés irányai az erdőgazdaságban. Erdészeti lapok. 85. évf. 1949. 3. sz. 64-68. old.

Szakkönyvek

1. PANKOTAI GÁBOR - Herpay Imre: Mezőgazdasági útépítés1963. Budapest : Mezőgazdasági Könyvkiadó. 1963. 180 old.
2. PANKOTAI GÁBOR - Herpay Imre: Erdészeti szállítástan. 1965. Bp.: Mezőgazdasági Könyvkiadó. 1965. 650 old.
3. Pestal, Ernst Seilbahnen und Seilkrane für Holz- und Materialtransport (magyar) Áthelyezhető kötélpályák és kötéldaruk / Ernst Pestal ; Ford. és szerk. Pankotai Gábor] 1963. Budapest: Mezőgazdasági Kiadó, 1963. 463, old. 25 cm
4. PANKOTAI GÁBOR: Erdészek Máramaroson 1992. Nagykanizsa. Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság, 1992. 159 old.

Egyetemi jegyzetek

1. PANKOTAI GÁBOR: Vízgazdálkodás. 1968. Sopron : Erdészeti és Faipari Egyetem, 1968. 201 old. Egyetemi jegyzet. Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron)
2. PANKOTAI GÁBOR- Rácz József: Erdészeti vízgazdálkodástan. 1975. Sopron: EFE , 1975. 165,171-365.old. Egyetemi jegyzet. . Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron)
3. PANKOTAI GÁBOR: Erdészeti útépítéstan. 1974. Sopron : EFE , 1974. 196.old. Egyetemi jegyzet 1 rész.. Erdei utak tervezése. Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron)
4. PANKOTAI GÁBOR: Erdészeti szállítástan. 1974. Sopron. EFE. 1974. Egyetemi jegyzet.
5. PANKOTAI GÁBOR - Herpay Imre: Erdei útpályaszerkezetek építése és fenntartása: Mérnök Továbbképző tanfolyam előadásai, Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron) 1969. Sopron: EFE, 1969. 177 old.
6. PANKOTAI GÁBOR - Herpay Imre: A szállítási munkák racionalizálásának lehetőségei az erdőgazdaságban Országos Erdészeti Egyesület (Budapest). 1966. Sopron : EFE, 1966.57 old. ; 30 cm
7. PANKOTAI GÁBOR - Herpay Imre: Erdei úpálya-szerkezetek építése és fenntartása Erdőmérnöki Főiskola (Sopron) 1952. Sopron : Erdőmérnöki Főiskola, 1952. 177 old. 30 cm
8. PANKOTAI GÁBOR: Erdőgazdasági sodronykötélpályák: (Előadások az "Erdészeti szállítástan III." rész keretében) Erdőmérnöki Főiskola (Sopron)1960. Sopron : Erdőmérnöki Főiskola Jegyzetkiadó, 1960. 113 old. ; 30 cm (Erdőmérnöki Főiskola jegyzetei) Kézirat Egyetemi jegyzet

9. PANKOTAI GÁBOR - Hiller István: A fahasználat korszerű fogalmai. 1973. Bold.: EMSZI , 1973. 156 old. 630*31

10. PANKOTAI GÁBOR: Erdészeti szállítástan III/A. Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Kar. 1963. Sopron : EFE Jegyzetsokszorosító, 1963. 173 old., 6 t. ; 30 cm. Egyetemi jegyzet Kézirat 3. rész. A. köt., (Erdészeti sodronykötélpályák)

11. PANKOTAI GÁBOR: Erdészeti szállítástan III. Erdőmérnöki Főiskola (Sopron) 1962.Sopron. Erdőmérnöki Főiskola Jegyzetkiadó, 1962.124 old. ; 30 cm. Egyetemi jegyzet Kézirat 3. köt., (Szállítás tervezés, közelítés tervezés és feltárás tervezés alapjai)

12. PANKOTAI GÁBOR - Herpay Imre - Rónai Ferenc: Erdészeti szállítástan II/A. Erdőmérnöki Főiskola (Sopron) 1960. Sopron : Erdőmérnöki Főiskola Jegyzetkiadó, 1960. 261, 4 old. ; 30 cm- (Erdőmérnöki Főiskola jegyzetei) Egyetemi jegyzet Kézirat 2/A. köt.

13. PANKOTAI GÁBOR: Erdészeti szállítástan I.: (A levelező erdőmérnökhallgatók részére) Erdőmérnöki Főiskola (Sopron) 1960. Sopron : Erdőmérnöki Főiskola Jegyzetkiadó, 1960. 191 old.

14. PANKOTAI GÁBOR- Madas László: Közelítés és szállítás hegyvidéki erdeinkben .1956. Bp. : Mezőgazdasági Kiadó, 1956

Útijelentések

1. PANKOTAI GÁBOR- Káldy József: Útijelentés a Jugoszláviában tett tanulmányútról. Útijelentés ; Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron), 1969.

2. PANKOTAI GÁBOR: 5. Nemzetközi Erdészeti Anyagmozgatási és Erdőhasználat Gépesítési Symposium Wien, 1971. Beszámoló. Erdészeti és Faipari Egyetem. 30 old.

3. PANKOTAI GÁBOR: Ausztriai tanulmányútjáról készült beszámoló jelentés. Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron) 1966. 4 fol. borítóban; Gépelt szöveg.

4. PANKOTAI GÁBOR: Útibeszámoló a Dezdai Egyetem Erdőmérnöki Szekcióján tartott előadásról / Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron) 1969. 13 fol.

5. PANKOTAI GÁBOR: Útijelentés ausztriai tanulmányútról, 1971.jún.24 -júl.3. Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron) 1971. 2 fol. ; 30 cm

6. PANKOTAI GÁBOR: Útijelentés az 5.Nemzetközi Erdészeti Gépesítési Symposiumról Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron) 1971. 10 fol. ; 30 cm Gépelt szöveg

7. PANKOTAI GÁBOR - Kovács Illés: Útijelentés Ausztriában 1973.június 24-30-ig tett tanulmányútról Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron) 1973.9 fol. ; 30 cm. Gépelt szöveg. Pankotai Gábor

8. Jelentés f.[1973] év április 16-a és máj.1. között Finnországban KKI ösztöndíjjal teljesített tanulmányútról Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron) 1973 3 fol. ; 30 cm Gépelt szöveg

Lektorált könyv

1. .Nemesdy Ervin: Út-ívkitűző kézikönyv I-II. Közlekedési Kiadó. Budapest. 1952. Lektorok: Pankotai Gábor, Steinmetz István, Vásárhelyi Boldizsár.

Közreműködés szerkesztett könyvekben:

1. Gyökerek és lombok Erdészportrék Országos Erdészeti Egyesület

2. Mindnyájan voltunk egyszer az akadémián Mezőgazdasági Könyvkiadó, 1970 331 old. ; 24 cm

3. Erdészeti kézikönyv Budapest : Mezőgazdasági Kiadó, 1956 375 old., [3] t.; 20 cm

4. Erdőműveléstan: Erdőgazdasági technikumok számára Mezőgazdasági Kiadó, 1955 380 old. ; 28 cm Erdészeti technikumok tankönyvei Budapest :

5. A fahasználat korszerű fogalmai Budapest : Erdészeti Műszaki és Szervezési Iroda, 1973. 156 old. 24 cm

6. Az erdőmérnöki és faipari mérnöki felsőoktatás ismertetője Erdőmérnöki Főiskola (Sopron) 1961.

7. Erdészeti, vadászati és faipari lexikon Szerkesztő: Ákos László. Társszerző: Pankotai Gábor és társai. Mezőgazdasági Könyvkiadó Budapest. 1964.

Ismertetés

1. Madas András: Pankotai Gábor: Erdészek Máramaroson / Madas András. Könyvismertetés Erdészeti Lapok, 127:7/8 (1992.júl./aug.) old. 251-252.

Az Erdésznagyjaink arcképcsarnoka eddig megjelent kötetei

1. Fekete Lajos (1837 - 1916)
2. Fekete Zoltán (1877 - 1962)
3. Roth Gyula (1873 - 1961)
4. Moór Arthur (1923 - 1985)
5. Haracsi Lajos (1898 - 1978)
6. Török Béla (1894 - 1934)
7. Dívald Adolf (1828 - 1891)
8. Koltay György (1899 - 1961)
9. Káldy József (1920 - 1983)
10. Fodor László (1855 - 1924)
11. Walek Károly (1878 - 1952)
12. Bedő Albert (1839 - 1918)
13. Babos Imre (1901 - 1979)
14. Fehér Dániel (1890 - 1955)
15. Bencze Gergely (1854 - 1925)
16. Modrovich Ferenc (1887 - 1947)
17. Csapody István (1930 - 2002)
18. Jankó Sándor (1866 - 1923)
18. Győrfi János (1905 - 1966)
20. Lámfalussy Sándor (1890 - 1975)
21. Kövessi Ferenc (1875 - 1945)
22. Nemky Ernő (1909 - 1986)
23. Majer Antal (1920 - 1995)
24. Igmándy Zoltán (1925 - 2000)
25. Bezzegh László (1917 - 1990)
26. Magyar János (1911 - 2006)
27. Wilckens Henrik Dávid (1763 – 1832)
28. Boleman Géza (1876 - 1961)
29. Pankotai (Ybi) Gábor (1914-1997)